
ПРОЕКТНА ПРОГРАМА

**ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ
ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА
САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА
СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ Р2331
СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ
БИТОЛА - НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА**

Скопје, април 2024

Dragan

Dimitrievski

Digitally signed by
Dragan Dimitrievski
Date: 2024.04.30
15:33:48 +02'00'

Verica

Josheska

Digitally signed by
Verica Josheska
Date: 2024.04.30
15:42:09 +02'00'

НАЗИВ НА ГРАДБА/ОБЈЕКТ: САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ R2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ БИТОЛА - НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА

НАЗИВ НА ПРОЕКТ: УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ R2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ БИТОЛА - НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА

ИНЖЕНЕРСКА ОБЛАСТ / КАТЕГОРИЈА: УРБАНИЗАМ "У" / ПРВА КАТЕГОРИЈА

ВИД НА ПРОЕКТ: УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

ИНВЕСТИТОР: ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА

ПРОЕКТАНТ: м-р Верица Јошеска, дипл.инж.арх.
ГЕИНГ ДОО Скопје
ул. "Борис Трајковски" бр. 111, Скопје

ТЕХНИЧКИ БРОЈ НА ПРОЕКТ: ПА_055_07/22

МЕСТО И ДАТА: Скопје, април 2024

Директор на Сектор Проектирање,

Катерина Велеска, дипл.град.инж.

Управител,
ГЕИНГ
д-р Драган Димитриевски

СОДРЖИНА НА ПРОЕКТНА ПРОГРАМА

А. Општ дел

- Регистрација на фирма
- Лиценца за изработување на урбанистички планови
- Решение за одговорен планер и соработници
- Овластување “0” за изработување на урбанистички планови односно планер – потписник на планска документација
- Овластувања и дипломи на соработниците наведени во решението

Б. Текстуален дел

1. ПРЕДМЕТ НА ПРОЕКТНАТА ПРОГРАМА
  - Опфат на проектна документа /површина и граници/
  - Планирана намена на земјиште во рамките на проектен опфат
2. ПРИЧИНИ И ЦЕЛ ЗА ИЗРАБОТКА И ДОНЕСУВАЊЕ НА ПРОЕКТНА ПРОГРАМА
3. СОДРЖИНА НА УП

В. Прилози кон проектната програма

1. АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА СО НАНЕСЕН ПРОЕКТЕН ОПФАТ
2. УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
3. РЕШЕНИЕ ЗА УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ ОД МЖСПП

А. Општ дел

Број: 0809-50/150020230268504
Датум и време: 9.10.2023 г. 10:39

Дигитално потпишан од: CRRSM
Централен Регистар на Република Северна
Македонија
Датум и час на потпишување: 09.10.2023 во 10:39
Издавач на сертификатот: KIBSTrust Issuing Qseal CA
G2
Сертификатот е валиден до: 07.11.2024
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	4861787
Назив:	Друштво за градежништво, промет и услуги ГЕИНГ ДОО Скопје
Седиште:	БОРИС ТРАЈКОВСКИ бр.111 СКОПЈЕ - КИСЕЛА ВОДА, КИСЕЛА ВОДА

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	71.12 - Инженерство и со него поврзано техничко советување
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument/F83EC8D7285F6C6126159006DAE65499998622AC33BB94D6A0D59B07DB4F3BAA>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

Број: 0805-50/150020230247215

Датум и време: 22.9.2023 г. 11:46

Дигитално потпишан од: CRRSM
Централен Регистар на Република Северна Македонија
Датум и час на потпишување: 22.09.2023 во 11:46
Издавач на сертификатот: KIBSTrust Issuing Qseal CA G2
Сертификатот е валиден до: 07.11.2024
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	4861787
Целосен назив:	Друштво за градежништво, промет и услуги ГЕИНГ ДОО Скопје
Кратко име:	ГЕИНГ ДОО Скопје
Седиште:	БОРИС ТРАЈКОВСКИ бр.111 СКОПЈЕ - КИСЕЛА ВОДА, КИСЕЛА ВОДА
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	4.7.1994 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030994146204
Потекло на капиталот:	Мешовит
Големина на субјектот:	среден
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	729.700,00
Уплатен дел MKD:	729.700,00
Вкупно основна главнина MKD:	729.700,00

Број: 0805-50/150020230247215

Страна 1 од 4

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument/0FCAAF5BB3C78730A294F7D160696D418004A75E79A621EB2120300D068126D9>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

СОПСТВЕНИЦИ	
Име и презиме/Назив:	ЖАНИНА ДИМИТРИЕВСКА
Адреса:	ДЕБАРЦА бр.70/1-10 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	401.400,00
Уплатен дел MKD:	401.400,00
Вкупен влог MKD:	401.400,00
Вид на одговорност:	Не одговара
Име и презиме/Назив:	ЉУПЧО ДИМИТРИЕВСКИ
Адреса:	ДЕБАРЦА бр.70/1-10 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	328.300,00
Уплатен дел MKD:	328.300,00
Вкупен влог MKD:	328.300,00
Вид на одговорност:	Не одговара

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	71.12 - Инженерство и со него поврзано техничко советување
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Регистрирани дејности во надворешно-трговскиот промет

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
Име и презиме:	ЖАНИНА ДИМИТРИЕВСКА
Адреса:	ДЕБАРЦА бр.70/1-10 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран економист
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Овластено лице:	Управител
Име и презиме:	ДРАГАН ДИМИТРИЕВСКИ
Адреса:	ДЕБАРЦА бр.70-8 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Д-р по тех.науки од областа на градежништво

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument/0FCAAF5BB3C78730A294F7D160696D418004A75E79A621EB2120300D068126D9>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Овластено лице:	Управител

ПОДРУЖНИЦИ	
Подброј:	4861787/1
Назив:	Друштво за градежништво, промет и услуги ГЕИНГ ДОО Скопје Подружница Штип
Тип:	Подружница
Подтип:	подружница
Адреса:	ХРИСТИЈАН КАРПОШ бр.1 Б4-6-/ ШТИП, ШТИП
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	71.12 - Инженерство и со него поврзано техничко советување
ОВЛАСТЕНИ ЛИЦА НА ПОДРУЖНИЦАТА	
Име и презиме:	АЛЕКСАНДАР МУРЏОВСКИ
Адреса:	ВЕЉКО ВЛАХОВИЌ бр.8/6 ШТИП, ШТИП
Овластувања:	РАКОВОДИТЕЛ - ВСП
Подброј:	4861787/2
Назив:	Друштво за градежништво, промет и услуги ГЕИНГ ДОО Скопје Подружница Битола
Тип:	Подружница
Подтип:	Подружница
Адреса:	ЛЕРИНСКА бр.43 локал 4 БИТОЛА, БИТОЛА
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	71.12 - Инженерство и со него поврзано техничко советување
ОВЛАСТЕНИ ЛИЦА НА ПОДРУЖНИЦАТА	
Име и презиме:	ПАНДА ЧАУШЕВСКА
Адреса:	ПАРТИЗАНСКА бр.22-47 БИТОЛА, БИТОЛА
Овластувања:	Раководител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	geing@geing.com.mk

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument/0FCAAF5BB3C78730A294F7D160696D418004A75E79A621EB2120300D068126D9>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument/0FCAAF5BB3C78730A294F7D160696D418004A75E79A621EB2120300D068126D9>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
СКОПЈЕ

Врз основа на член 68 став (2) од Законот за урбанистичко планирање,
Министерството за транспорт и врски издава

ЛИЦЕНЦА
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ
на

Друштво за градежништво, промет и услуги
ГЕИНГ ДОО Скопје
БОРИС ТРАЈКОВСКИ бр.111 СКОПЈЕ - КИСЕЛА ВОДА, КИСЕЛА ВОДА
ЕМБС: 4861787

(назив, седиште, адреса и ЕМБС на правното лице)

СО ДОБИВАЊЕ НА ОВАА ЛИЦЕНЦА ПРАВНОТО ЛИЦЕ СЕ СТЕКНУВА СО
ПРАВО ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ
И УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТИ

Лиценцата се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека правното лице
ги исполнува условите за издавање на лиценцата пропишани со овој закон.

Број: 0059
25.10.2021 година
(ден, месец и година на
издавање)

МИНИСТЕР ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

Благој Бочварски

Врз основа на Закон за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Северна Македонија 32/20 и 111/23) и Закон за градење („Службен весник на Република Македонија“ број 130/2009, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18 и 168/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 244/19, 18/20, 279/20, 279/20 и 111/23) донесувам следното:

РЕШЕНИЕ

Вработената **м-р Верица Јошеска**, дипл.инж.арх., со Овластување "О" бр.0.0664 се одредува за **одговорен планер**,

При изработката на:

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ Р2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ БИТОЛА - НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА

Соработници:

- ☐ **Миле Наумоски**, дипл.инж.арх
- ☐ **м-р Ема Крушарева**, дипл.инж.арх

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Вработената **м-р Верица Јошеска**, дипл.инж.арх. се одредува за **одговорен планер**, бидејќи ги исполнува условите од Законот за урбанистичко планирање („Сл.Весник на РСМ“ бр.32/2020 и 111/23)

Управител,

д-р Драган Димитриевски

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 16 од Законот за просторно и урбанистичко планирање
(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 199 од 30.12.2014, 44/15, 193/15,
31/16, 163/16, 64/18, 168/18) Комората на овластени архитекти и овластени
инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ

ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ ОДНОСНО
ПЛАНЕР-ПОТПИСНИК НА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

на

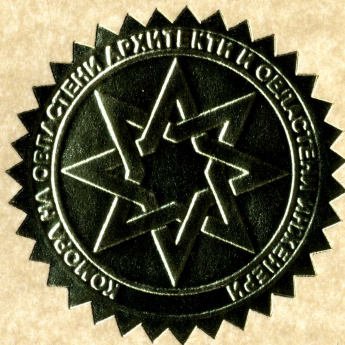
ВЕРИЦА ЈОШЕСКА

магистер инженер архитект (NQF 304 ECTS)

Овластувањето е со важност до: 16.02.2025 год.

Број: **0.0664**

Издадено на 17.02.2020 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

Република Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 17 став 2 од Законот за градење „Службен весник на Република Македонија“ бр.70/2013-пречистен текст, 79/2013, 137/2013, 163/2013, 27/2014, 28/2014, 42/2014, 115/2014, 149/2014, 187/2014, 44/2015, 129/2015, 217/2015, 226/2015, 30/2016, 31/2016, 39/2016, 71/2016 и 132/2016, 35/2018, 64/2018), Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ **A**

ЗА ИЗРАБОТКА НА ПРОЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

од

АРХИТЕКТУРА

на

МИЛЕ НАУМОСКИ

дипломиран инженер архитект

Овластувањето е со важност до: 04.02.2024 год.

Број: **1.0300**

Издадено на: 05.02.2019 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

Проф. д-р Миле Димитровски
дипл.маш.инж.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ - СКОПЈЕ

ОСНОВАЧ НА КИСОКООБРАЗОВАНАТА УСТАНОВА
ВЛАДА НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

БРОЈ И ДАТУМ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ПОЧЕТОК СО РАБОТА,
ИЗДАДЕНО ОД МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
УРЕДБА БР. 4348 ОД 17.11.1950 ГОДИНА

ДИПЛОМА

ЗА ЗАВРШЕН ВТОР ЦИКЛУС НА СТУДИИ

ЕМА ВАЛЕНТИН КРУЩАРЕВА

РОДЕНА НА 29.1.1995 ГОДИНА ВО КОЧАНИ, РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ЗАВРШИ АКАДЕМСКИ СТУДИИ
ПО ИНТЕГРИРАНИ ПЕТГОДИШНИ СТУДИИ ОД ПРВ И ВТОР ЦИКЛУС ПО АРХИТЕКТУРА, НИВО НА КВАЛИФИКАЦИЈА VII-A,
СО ВКУПНО 120 ЕКТС-КРЕДИТИ И ПРОСЕЧНА ОЦЕНКА 8,68,
И СЕ СТЕКНА СО НАЗИВ

МАГИСТЕР ИНЖЕНЕР АРХИТЕКТ
(MASTER OF ARCHITECTURE).

СЕРИСКИ БРОЈ НА ДИПЛОМАТА: 11167

БРОЈ И ДАТУМ НА ДИПЛОМАТА ОД ГЛАВНАТА КНИГА
НА ДИПЛОМИРАНИ СТУДЕНТИ НА ВТОР ЦИКЛУС СТУДИИ
А-624, 6.6.2019

МЕСТО И ДАТУМ НА ИЗДАКАЊЕ НА ДИПЛОМАТА
СКОПЈЕ, 8.6.2020

ДЕКАН
ПРОФ. Д-Р ОГНЕН МАРИНА

РЕКТОР
ПРОФ. Д-Р НИКОЛА ЈАНКУЛОВСКИ

Б. Текстуален дел

ПРОЕКТНА ПРОГРАМА
ЗА ИЗРАБОТКА НА УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ
ПЛАН ЗА САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ
P2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ БИТОЛА - НИЖЕПОЛЕ,
ОПШТИНА БИТОЛА

Врз основа на член 62 став (3) од Закон за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Северна Македонија 32/20 и 111/23) изработена е Проектна програма за изработка на УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ P2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ БИТОЛА - НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА.

ПРЕДМЕТ НА ПРОЕКТНАТА ПРОГРАМАТА

- **Опфат на проектната документација /површина и граници/**

Површина на проектниот опфат кој ќе биде предмет на работа зафаќа површина од околу 1ха.

Проектната програма треба да овозможи санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат P2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нижеполе во Општина Битола.

Иницијатор на изработка на Урбанистичкиот проект е заинтересираниот инвеститор Јавно претпријатие за државни патишта, кој има потреба од санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат P2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нижеполе во Општина Битола. Санацијата и стабилизацијата на свлечиштето во Општина Битола, ќе се одвива во рамките на границата на проектниот опфат.

Теренот на предметната локација е составен од ниско до средно пластични глини и песоци. Главната причина за појава на нестабилност на теренот е лизгањето на делувиумот што се должи на влажноста на почвата. Всушност, во период на зголемена водозаситеност на почвата, јакосните карактеристики на делувиумот се намалуваат, па почвата почнува да се лизга во исти товарни услови. На терен се видливи почвени деформации, типични за појавата на свлекување на земјиште.

Проблематиката со нестабилноста на земјиштето на проектната локација откриена во 70-тите години од минатиот век, кога за прв пат е детектирано активирање на свлечиштето. Со свлечиштето се опфаќа и делницата од регионалниот пат со должина од околу 200 m, потоа се опфаќа и алиментациониот канал на хидро – мелиоративниот систем “Стрежево”, како и неколку индивидуални стамбени објекти кои се наоѓаат во непосредна близина на детектираното.

Главна цел е да се изготви техничко решение за санација и стабилизација на постоечко свлечиште кое се наоѓа на регионалниот пат Дихово – Нижеполе односно изработка на мост, решение за премостување на постоечкото свлечиште и обезбедување на функционалност на регионалниот пат, изведба на мерки за регулирање на површинските води кои доаѓаат на самата локација како проточни и атмосферски води и изведба на оскултациони конструкции со цел попрецизно да се определат деформациите, односно брзината на ползење, како и насоката на деформации, границите на активната зона и сл.

Сите овие предвидени мерки ќе бидат направени во една фаза со цел подобрување, санација и превенција на понатамошни нестабилности и свлекувања на регионалниот пат и неговата околина во Општина Битола.

Опфатот е дефиниран во КП 786/4, КП 787/1, КП 787/2, КП 787/13, КП 1117/2, КП 787/4, КП 787/5, КП 787/6, КП 787/7, КП 787/8, КП 787/9, КП 788/2, КП 787/10, КП 787/11, КП 786/1 во КО Дихово во Општина Битола.

Проектниот опфат на предметната локација е опфатен во рамките на опфат кој е дефиниран со следните снимени детални точки по X и Y-оската:

- Најзападна е точката со координати $X=7521662.28$, $Y=4542386.59$
- Најисточна е точката со координати $X=7521805.15$, $Y=4542370.65$
- Најсеверна е точката со координати $X=7521704.61$, $Y=4542412.74$
- Најјужна е точката со координати $X=7521699.13$, $Y=4542147.13$

Површината опфатена со горенаведените координати изнесува $12\,351\text{m}^2$ односно 1.2ха.

Проектната документација треба да се изработи во размер $M=1:1000$

Опфатот е дефиниран во КП 786/4, КП 787/1, КП 787/2, КП 787/13, КП 1117/2, КП 787/4, КП 787/5, КП 787/6, КП 787/7, КП 787/8, КП 787/9, КП 788/2, КП 787/10, КП 787/11, КП 786/1 во КО Дихово во Општина Битола и е надвор од опфатот на урбанистичка важечка документација, а со самото тоа и нема дефинирано намена на земјиштето. Согласно потребите на инвеститорот и согласно Закон за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Северна Македонија 32/20 и 111/23) како и Правилник за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), урбанистичката проектна документација се предвидува да биде со намена Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури.

Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат Р2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нижеполе во Општина Битола, треба да овозможи изградба односно санација на објекти од прва категорија на градба.

Проектниот опфат за изработка на проектната документација УП вон опфат на урбанистички план е прикажан на графичките прилози кои се во прилог на проектната програма. За проектниот опфат добиени се Услови за планирање на просторот со технички број У46522 и Решение бр.УП1-15 347/2023 од 17.02.2023г. приложени во склоп на проектната програма.

На дадената локација нема извод од важечка урбанистичка документација, информација добиена согласно Известување од Општина Битола, допис бр. 30-1257 од 14.07.2022г.

- Планирана намена на земјиште во рамките на проектен опфат

Проектниот опфат се наоѓа во КП 786/4, КП 787/1, КП 787/2, КП 787/13, КП 1117/2, КП 787/4, КП 787/5, КП 787/6, КП 787/7, КП 787/8, КП 787/9, КП 788/2, КП 787/10, КП 787/11, КП 786/1 во КО Дихово во Општина Битола и е надвор од опфатот на урбанистичка важечка документација, а со самото тоа и нема дефинирано намена на земјиштето. Согласно потребите на инвеститорот и согласно Закон за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Северна Македонија 32/20 и 111/23) како и Правилник за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), урбанистичко проектна документација се предвидува да биде **со класификација на намена Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури.**

Урбанистичкиот проект кој е предмет на донесување треба да овозможи изградба на објекти од прва категорија на градба.

1. ПРИЧИНИ И ЦЕЛ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ПРОЕКТНАТА ПРОГРАМА

Потребата за изработка на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат Р2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нижеполе во Општина Битола, е да се обезбедат услови за санација на свлечиште на регионален пат Р2331.

Примарната цел на проектната документација е развивање на мерки за санација и превенција на понатамошни нестабилности и свлекувања на регионалниот пат. Општината има потреба од донесување на ова документација со што би можела да му понуди на инвеститорот санација на свлечишта на регионален пат Р2331 (согласно чл. 57 став (2) од Закон за градење („Службен весник на Република Македонија“ број 130/2009, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18 и 168/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 244/19, 18/20, 279/20, 279/20 и 111/23).

Теренот на предметната локација е составен од ниско до средно пластични глини и песоци. Главната причина за појава на нестабилност на теренот е лизгањето на делувиумот што се должи на влажноста на почвата. Всушност, во период на зголемена водозаситеност

на почвата, јакосните карактеристики на делувиумот се намалуваат, па почвата почнува да се лизга во исти товарни услови. На терен се видливи почвени деформации, типични за појавата на свлекување на земјиште.

Проблематиката со нестабилноста на земјиштето на проектната локација откриена во 70-тите години од минатиот век, кога за прв пат е детектирано активирање на свлечиштето. Со свлечиштето се опфаќа и делницата од регионалниот пат со должина од околу 200 m, потоа се опфаќа и алиментациониот канал на хидро – мелиоративниот систем “Стрежево”, како и неколку индивидуални стамбени објекти кои се наоѓаат во непосредна близина на детектираното.

Со цел да се спречи свлекувањето на патот и да се оневозможат и понатамошни нестабилности, во текот на годините се правени најразлични мерки за стабилизација на свлечиштето, а пред неколку години изведен е плитко фундиран габионски сид по должината на патот. Со оглед на тоа што габионскиот сид е фундиран во горните слоеви на делувиум, каде што со текот на времето се случени доста движења на почвата, истиот има претрпено големи деформации заради кои што повеќе не е употреблив, односно ја има изгубено функцијата на потпирање на трупот на патот. Согласно тоа, ниту габионскиот сид, а ниту останатите санациони мерки не биле доволни за да го спречат развивањето на понатамошните деформации на патот и теренот воопшто.

Со оглед на тоа што деформации од свлечиштето се забележани и на регионалниот пат и на стариот пат за Нижеполе може да се заклучи дека свлечиштето е со доста големи димензии. Со оглед на горе укажаното, а и со оглед на тоа што во непосредна близина на патот се наоѓаат постоечки стамбени објекти (индивидуални куќи), постои можност истите, во иднина да бидат опфатени со процесот на свлекување на земјиштето.

Освен постоечките стамбени објекти, во зоната на свлечиштето, покрај левата страна на патот се води и алиментациониот канал од хидросистемот “Стрежево”. Со оглед на тоа што нема информации за моменталната состојба на каналот, можно е, заради негово оштетување во зоната на свлечиштето да се случува континуирано прихранување со вода на свлечиштето директно од каналот.

Исто така, и нецелосното функционирање на ободниот канал над патот доведува до директен доток на атмосферската вода во свлечиштето, а во прилог на тоа оди и тоа што постојните пропусти ја имаат делумно или целосно загубено својата функција.

Примарната цел на проектната документација е развивање на мерки за санација и превенција на понатамошни нестабилности и свлекувања на регионалниот пат. Оттука, мерките за санација на пошироката нестабилна зона која вклучува постоечки индивидуални објекти и водоснабдувачкиот систем (каналот) “Стрежево”, не се предмет на разработка во оваа техничка документација.

Согледувајќи ја постојната состојба, поради ненавремено одржување, земјаните ободни канали кои се изведени над и покрај самото свлечиште на патот Нижеполе – Битола не ја вршат својата функција.

Намалена функционалност на изведените ободни канали доведува до прихранување на самото тело на свлечиштето и доаѓа до нарушување на јакостно-деформабилните параметри на почвените материјали.

При обилни врнежи, водата од површината која гравитира кон патот Нижеполе - Битола понира во телото на свлечиштето и влијае деструктивно на самата конструкција, односно на местото каде веќе биле извршени интервенции за санација на регионалниот пат во зоната на свлекување.

Присуството на интензивно развиена вегетација на делови од свлечиштето укажува на голема влажност на самиот терен во текот на целата година.

Согледувајќи ја постојната состојба, поради ненавремено одржување, земјаните ободни канали кои се изведени над и покрај самото свлечиште на патот Нижеполе – Битола не ја вршат својата функција.

Земајќи ги во предвид овие податоци, од голема важност е изведба на мерки за регулирање на површинските води кои доаѓаат на самата локација како проточни и атмосферски води. Превземајќи ваква мерка ќе се обезбеди брзо евакуирање на водите со што нема да се дозволи нивно понижување, односно инфилтрирање во телото на патот спречувајќи нарушување на јакосно - деформабилните параметри на почвените материјали.

За прифаќање на површинските води предвидена е реконструкција на ободните канали и нивна изведба од армиран бетон.

Со разработката на проектната документација предвидено е да се изготви и техничко решение за премостување на постоечко свлечиште кое се наоѓа на регионалниот пат Дихово - Нижеполе.

Предмет на овој проект е да се изработи мост, решение за премостување на постоечкото свлечиште и обезбедување на функционалност на регионалниот пат.

Регионалниот пат поминува преку свлечиштето, и поради често оштетување на патот потребно е да се изработи мост на овој дел од регионалниот пат за обезбедување на функционалноста на патот. Со ова решение ќе се реши проблемот, патот на тој дел нема да се оштетува, бидејќи сега возилата ќе се движат по конструкцијата од мостот. Евентуалното лизгање на теренот во иднина ќе се одвива под мостот. Дополнително е предвидено анкерување на мостот со почвени анкери, со цел да се спречат евентуални деформации на мостовската конструкција. Мостовската конструкција се изведува врз изведените темели и има за функција непречено да го обслужува сообраќајот на регионалниот пат.

Објектот е проектиран да ги задоволува сите сообраќајни потреби, така што обезбедува сигурност во сообраќајот кој се одвива по него.

Со цел попрецизно да се определат деформациите, односно брзината на ползење, како и насоката на деформации, границите на активната зона и сл., предвидено е да се изведат оскултациони конструкции. Со цел да се оскултираат деформациите на теренот како на површина така и во длабочина предвидено се да се изведат површински геодетски реперни точки и инклинометарски конструкции. Исто така со цел да се пратат осцилациите на нивото на подземна вода (и истите да се споредуваат со податоците за деформациите на телото на свлечиштето) предвидена е изведба на пиезометарски конструкции. Предвидените мерки се очекува да ја стабилизираат состојбата на деформации на свлечиштето преку спречување на зголемената инфилтрација на вода во телото на свлечиштето.

Сите овие предвидени мерки ќе бидат направени во една фаза со цел подобрување, санација и превенција на понатамошни нестабилности и свлекувања на регионалниот пат и неговата околина во Општина Битола.

Поради ова целта на изработка на УПД е санација на свлечишта на регионален пат согласно законските прописи за предвидување на градба со намена Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури.

При проектирање, ќе се почитува намената на земјиштето дозволена по Решението за услови за планирање на просторот издадени од Министерството за животна средина и просторно планирање како и задоволување на потребните урбанистички параметри, архитектонски елементи на партерот и надземните делови од инфраструктурата, градежните и сообраќајните елементи на улицата или сообраќајницата, градежно-техничките елементи на инфраструктурата во делот на дефинирање на трасата и спецификацијата на подземниот вод и во делот на надземните градби што му припаѓаат на инфраструктурниот систем.

При изработка на предметната документација треба да се земат во предвид и следните поединечни заклучни согледувања од секторските области опфатени со Просторниот план Република Македонија.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

Управувањето со ризици од свлечишта и одрони треба да се одвива во два правци: 1) превентивни следење на состојбите и превземање на превентивни активности за избегнување на ризиците и 2) дејствувачки и санациони справување со кризата и санација на последиците од - катастрофата (поплава, свлечиште, одрон и сл.). Со превземањето на активностите за санација и стабилизација на свлечиштето на патниот правец Битола-Нижеполе, КО Дихово ќе се постигне заштита на: урбаните површини, инфраструктурните објекти - хидротехнички, енергетски, сообраќајни и на екосистемите.

Сообраќајна инфраструктура

Според Просторниот план на Република Македонија, автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:

А3 - (Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид- Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница СО Бугарија-граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција-граничен премин Меџитлија-делница Косел- врска со А-3-Охрид-граница со Албанија-граничен премин Љубаниште)

Релевантните регионални патни правци за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегуваат во групата на регионални патишта "Р1" и "Р2" и се со ознака:

- Р1101 - (Прилеп-врска со А3-Битола-Макази-Царев Двор-врска со Р1307); Р2331 Битола (врска со Р1101)-Ниже Поле-Пелистер-Брајчино-Љубојно- врска со Р1308.

При изработка на планската документација од аспект на безбедноста во Патниот сообраќај, да се почитуваат Законот за јавни патишта, како и важечките Законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област.

Заштита на животна средина

- Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат Р2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нижеполе во Општина Битола, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.

- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности. Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените активности, покривање на околниот терен со вегетација и оградувања на нагибите.

- Озеленување на површините (со автохтони видови) и санацијата на свлечиштето, со цел да се добие разновиден и богат пејзаж во една просторно-естетска и функционална целина.

- Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава Во животната средина.

- Помошните и пратечките градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво , и други помошни објекти), кои ќе се користат во фазата на санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат Р2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нижеполе во Општина Битола, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од коритата на водотеците и површините под шуми, квалитетни земјоделски површини, населени места и заштитено и предложено за заштита природно наследство.

- Да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот при работа на санацијата на свлечиштето на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нжеполе, Ко Дихово, Општина Битола, со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.

- Организирано управување со отпадот со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

- Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

- Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалишта и прекумерно искористување на природните богатства, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите.

Заштита на природно наследство

- Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, просторот за санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат Р2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нжеполе во Општина Битола, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство, но се наоѓа во непосредна близина на заштитениот Национален парк Пелистер.

- Националниот парк Пелистер е повторно прогласен со нови граници во 2007 година, согласно Законот за прогласување на дел од планината Пелистер за Национален Парк ("Службен весник на Република Македонија" бр.150/07). При изработката Документацијата за предметниот простор, потребно е да се почитуваат одредбите согласно Законот за заштита на природата („Службен весник на Република Македонија“ број 67/2004, 14/2006, 84/2007, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16 и 113/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 151/21);

Законот за прогласување на дел од планината Пелистер за Национален Парк (Сл.в. на РМ бр.150/07), како и заштитната категорија, согласно валоризацијата дадена во Просторниот план на РМ (2004 год) - Студијата за заштита на природното наследство.

- Доколку при изработка на документацијата за предметниот простор или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културното наследство

- Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство и Археолошката карта на Република Македонија 2 на подрачјето на катастарската општина Дихово има евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитети.

- При изработка на документацијата од пониско ниво да се утврди точната локација на евидентираното и регистрираното културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото.

- Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива (Закон за заштита културното наследство - „Службен весник на Република Македонија“ број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18, 20/19), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина.

- При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за предметната документација за санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат Р2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нижеполе во Општина Битола, задолжително да се земат во предвид насоките за потреба од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

3. МЕТОДОЛОГИЈА И СОДРЖИНА НА УП

а). Општи барања

Урбанистичко проектната документација **Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат Р2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нижеполе во Општина Битола**, треба да се изработи согласно важечките законски прописи, т.е согласно Закон за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Северна Македонија 32/20 и 111/23) и Правилник за урбанистичко планирање („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Урбанистичко проектната документација да се изработи врз основа на ажурирана геодетска подлога, каде се евидентираат сите постојни надземни и подземни градби во рамките на проектниот опфат, во документационата основа на планот.

Содржината на проектната документација **Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за санација и стабилизација на свлечишта на регионален пат Р2331 со изградба мост на патен правец Битола – Нижеполе во Општина Битола**, треба да се изработи согласно член 59, 60, 61 и 62 од Правилникот за урбанистичко планирање Сл. Весник на РСМ 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

УП по форма треба да ја има следната содржина:

- Документациона основа;
  - текстуален дел
  - нумерички дел
  - графички прилози
- Планска документација;
  - текстуален дел
  - нумерички дел
  - графички прилози

На урбанистичко проектна документација задолжително треба да биде извршена стручна ревизија.

Проектната програма (согласно Член 44 од Закон за урбанистичко планирање Службен весник на Република Северна Македонија 32/20 и 111/23) се изработува од страна на правно лице со лиценца за изработување на урбанистички планови со цел да се овозможи изработка на **ПРОЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТА НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ Р2331 СО ИЗГРАДБА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ БИТОЛА – НИЖЕПОЛЕ ВО ОПШТИНА БИТОЛА**.

Проектната програма (согласно Член 66 од Правилник за урбанистичко планирање „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23) е заверена од барателот за одобрување на урбанистичкиот проект.

*** **ЗАБЕЛЕШКА:** Преостанатите податоци и информации кои не се регулирани со оваа проектна програма, ќе се регулираат со урбанистичкиот проект.

Изработил:

м-р Верица Јошеска дипл.инж.арх.

Нарачател:

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ
ПАТИШТА

ПОМОШНИК ДИРЕКТОР ЗА ОДРЖУВАЊЕ
ЗАШТИТА НА ПАТИШТА И НАПЛАТА НА ПАТАРИНА

Ејуп Латиф

Проектна програма

В. Графички прилози

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ЗА САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА
РЕГИОНАЛЕН ПАТ Р2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН
ПРАВЕЦ БИТОЛА - НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА

■■■■■■■■ ГРАНИЦА НА ПРОЕКТЕН ОПФАТ

ПРЕГЛЕДНА СИТУАЦИЈА

ОБЈЕКТ: САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ Р2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН
ПРАВЕЦ БИТОЛА-НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА

ИНВЕСТИТОР:
ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА НА Р.С.МАКЕДОНИЈА

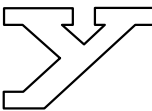
Јавно претпријатие за државни патишта на
Република Северна Македонија
Даме Груев бр.14
1000 Скопје

ПРОЕКТАНТ:
ГЕИНГ ДОО, Скопје

ГЕИНГ ДОО, Скопје
ул. Борис Трајковски бр. 111
1050 Скопје
Република Северна Македонија

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ЗА САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ Р2331 СО
ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ БИТОЛА-НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА

ПЛАНЕР:
м-р Верица Јошеска, дипл.инж.арх.
овластување 0.0664

ПРОЕКТАНТИ И СОРАБОТНИЦИ
м-р Ема Крушарева, дипл.инж.арх.
Весна Скендерова град.тех.

ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА:
Миле Наумоски, дипл.инж.арх.

Технички број:
ПА_055_07/22

Размер:
1: 2500

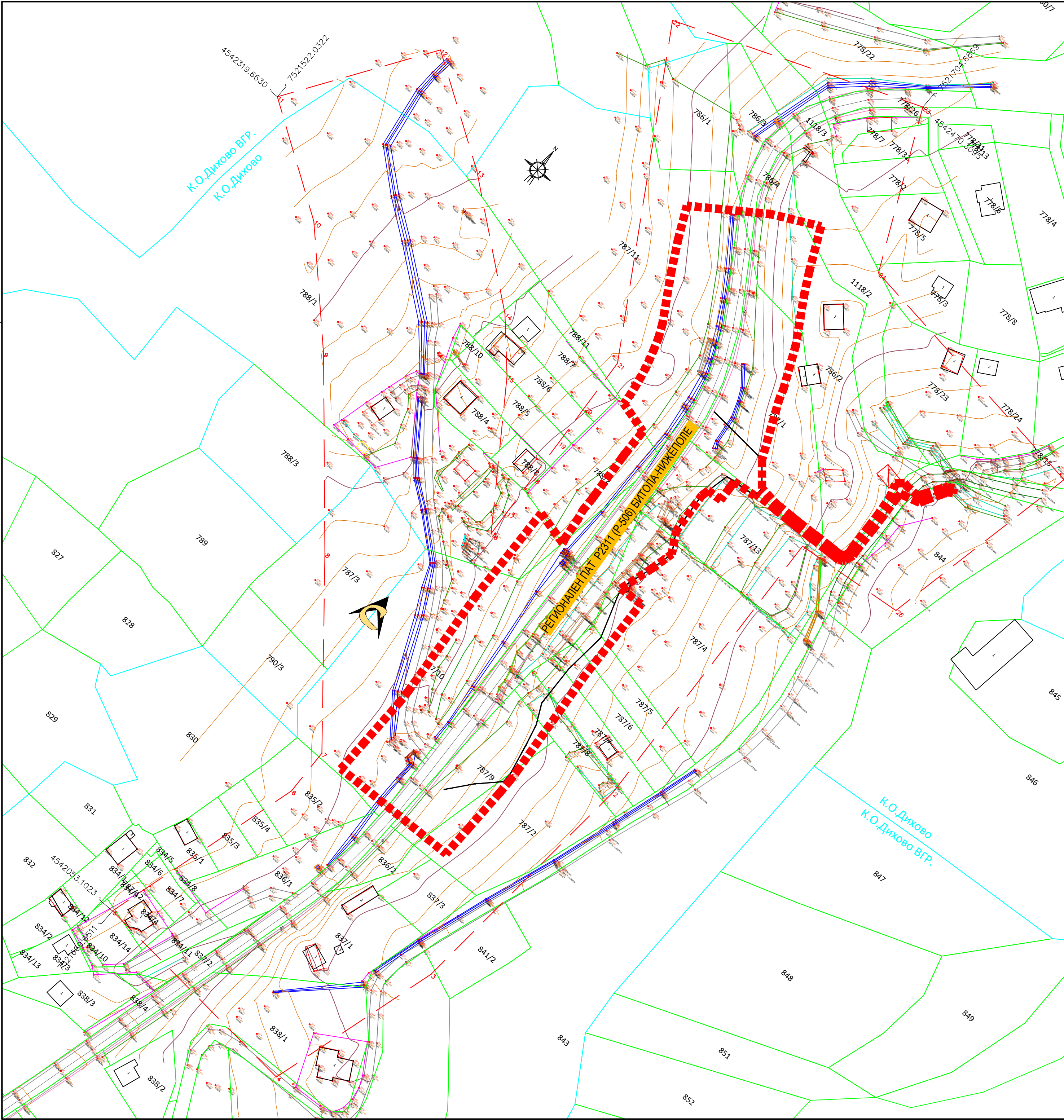
Наслов:
ПРЕГЛЕДНА СИТУАЦИЈА

Дата:
јануари 2024

Димензии:
1300 x 600 mm

Прилог бр.:

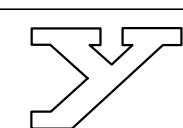

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ЗА САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА
РЕГИОНАЛЕН ПАТ Р2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН
ПРАВЕЦ БИТОЛА - НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА

■■■■■■■■ ГРАНИЦА НА ПРОЕКТЕН ОПФАТ	
— Граница на К.О.	— Шахта
- - - Опфат за снимање	- Дрвена бандера
— Катастарска парцела	- Бетонска бандера
— Голема изохипса	3279 - број на катастарска парцела
— Мала изохипса	221 570.80 - опис на снимена детална точка
— Асфалт	—
— Банка	—
— Објект	—
— Ограда	—
— Пат	—
— Ножица	—
— Ивица	—
— Канал	—

АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА ПРЕЗЕМЕНА ОД ГЕОДЕТСКИОТ ЕЛАБОРАТ СО
НАНЕСЕНА ГРАНИЦА НА ПРОЕКТНИОТ ОПФАТ, НЕОПХОДНИОТ ОКОЛЕН ПРОСТОР

ОБЈЕКТ: САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ Р2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ БИТОЛА-НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА		
ИНВЕСТИТОР: ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА НА Р.С.МАКЕДОНИЈА		Јавно претпријатие за државни патишта на Република Северна Македонија Даме Груев бр.14 1000 Скопје
ПРОЕКТАНТ: ГЕИНГ ДОО, Скопје		ГЕИНГ ДОО, Скопје ул. Борис Трајковски бр. 111 1050 Скопје Република Северна Македонија
УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА САНАЦИЈА И СТАБИЛИЗАЦИЈА НА СВЛЕЧИШТЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПАТ Р2331 СО ИЗГРАДБА НА МОСТ НА ПАТЕН ПРАВЕЦ БИТОЛА-НИЖЕПОЛЕ, ОПШТИНА БИТОЛА		
ПЛАНЕР: м-р Верица Јошеска, дипл.инж.арх. овластување 0.0664		ПРОЕКТАНТИ И СОРАБОТНИЦИ м-р Ема Крушарева, дипл.инж.арх. Весна Скендерова град.тех.
ВНАТРЕШНА КОНТРОЛА: Миле Наумоски, дипл.инж.арх.		
Технички број: ПА_055_07/22	Размер: 1: 1000	Наслов: АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА ПРЕЗЕМЕНА ОД ГЕОДЕТСКИОТ ЕЛАБОРАТ СО НАНЕСЕНА ГРАНИЦА НА ПРОЕКТНИОТ ОПФАТ, НЕОПХОДНИОТ ОКОЛЕН ПРОСТОР
Дата: јануари 2024	Димензии: 600 x 420 mm	
Прилог бр.:		2.

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Арх.бр. УП1-15 347/2023

Дата: .....1.7.-02-2023..

Врз основа на член 88 од Законот за општа управна постапка ("Службен весник на Република Македонија" бр. 124/15), како и врз основа на член 42, став 1 и став 9 од Законот за урбанистичко планирање ("Службен весник на Република Македонија" бр. 32/20), а во врска со член 4, став 3 од Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 39/04), министерот за животна средина и просторно планирање, го донесе следното:

РЕШЕНИЕ
за Услови за планирање на просторот

1. Со ова Решение на Министерството за транспорт и врски му се издаваат **Услови за планирање на просторот наменети за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола.**

Вкупната површина на планскиот опфат изнесува 4,9 ха.

Површината за која се издаваат Условите за планирање на просторот изнесува 1,95 ха.

За останатиот дел од планскиот опфат има издадено Услови за планирање на просторот за Урбанистички план за село Дихово, Општина Битола, со тех. бр. У25216 и Решение со бр. УП1-15 909/2016 од 26.12.2016 година.

2. Условите за планирање на просторот од точка 1 на ова Решение, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со **тех. бр. У46522** се составен дел на Решението.

3. Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање ("Сл. весник на Република Македонија" бр. 32/20) и Правилникот за урбанистичко планирање ("Сл. весник на Република Македонија" бр. 225/20).

4. Условите за планирање на просторот наменети за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија и **заклучни согледувања со обврзувачка активност** од планската документација од повисоко ниво и графички прилози кои претставуваат Извод од планот.

5. Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработка на планската документација потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за животна средина ("Службен весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) како и подзаконските акти донесени врз основа на истиот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Министерството за транспорт и врски, врз основа на член 42, став 1 од Законот за урбанистичко планирање (“Службен весник на Република Македонија” бр. 32/20), поднесе барање преку е-урбанизам, со број на постапка УПП 45893 од 16.09.2022 год., до Агенцијата за планирање на просторот за издавање на Услови за планирање на просторот наменети за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола.

Согласно член 42, став 8 од истоимениот закон, Агенцијата за планирање на просторот ги изработи Условите за планирање на просторот наменети за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола и ги достави до Министерството за животна средина и просторно планирање под бр. УП1-15 347/2023 од 15.02.2023 година.

Условите за планирање на просторот наменети за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот и поставувањето на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот.

Заклучните согледувања, дефинирани во Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија претставуваат обврзувачки активности во понатамошното планирање на просторот.

Врз основа на горенаведеното, а согласно член 88 од Законот за општа управна постапка (“Сл. весник на Република Македонија” бр. 124/15), Министерството за животна средина и просторно планирање го донесе ова Решение и одлучи како во диспозитивот.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова Решение може да се поведе управен спор во рок од 15 дена од приемот на решението.

ПО ОВЛАСТУВАЊЕ НА МИНИСТЕР
РАКОВОДИТЕЛ НА СЕКТОР
Nebi Rexhepi

Изготвил: Дејан Гацовски

Одобрил: Соња Фурнадиска

Согласен: Дајана Марковска Ристеска

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на
регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово

ОПШТИНА БИТОЛА

КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Тех. бр. У46522

Скопје, февруари 2023

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на
регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово

ОПШТИНА БИТОЛА

КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Барател: Министерство за транспорт и врски

Тех.бр. У46522

Раководител на задачата:
Валентина Христова Стефановска, д.н.

Valentina
Hristova
Stefanovska

Digitally signed by
Valentina Hristova
Stefanovska
Date: 2023.02.13
08:10:11 +01'00'

Контролирал
м-р Весна Мирчевска Димишковска, д.и.з.ж.с.

Vesna Mirchevska
Dimishkovska

Digitally signed by Vesna
Mirchevska Dimishkovska
Date: 2023.02.13 09:12:31
+01'00'

Агенција за планирање на просторот

Директор

Andrijana Andreeva

Digitally signed by Andrijana
Andreeva
Date: 2023.02.14 10:32:46 +01'00'

м-р Андријана Андреева, д.и.а.

Скопје, февруари 2023

УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ
за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на
регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово

ОПШТИНА БИТОЛА

На седницата одржана на 11.06.2004 година, Собранието на Република Македонија, го донесе Просторниот план на Република Македонија како највисок, стратешки, долгорочен, интегрален и развоен документ, заради утврдување на рамномерен и одржлив просторен развој на државата, определување на намената, како и уредувањето и користењето на просторот.

Со Просторниот план се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат услови за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи.

Со донесувањето на Планот се донесе и Закон за спроведување на Просторниот план на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија”, број 39/2004).

Со Законот се уредуваат условите начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на Планот.

Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, се заснова врз следните основни начела:

- јавен интерес на Просторниот план на Република Македонија;
- единствен систем во планирањето на просторот;
- јавност во спроведувањето на Просторниот план;
- стратешкиот карактер на просторниот развој на државата;
- следење на состојбите во просторот;
- усогласување на стратешките документи на државата и сите зафати и интервенции во просторот;
- **координација на Просторниот план на Република Македонија, со другите просторни и урбанистички планови и другата документација за планирање и уредување на просторот, како и со субјектите за вршење на стручни работи во спроведувањето на Планот.**

Спроведувањето на Планот подразбира задолжително усогласување на соодветните стратегии, основи, други развојни програми и сите видови на планови од пониско ниво, со Просторниот план.

Според член 4 од овој Закон, Просторниот план, се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес, просторен план на општина, на општините во градот Скопје и на Градот Скопје, како и со урбанистички планови за населените места и друга документација за планирање и уредување на просторот, предвидена со закон.

За изработка и донесување на плановите од став 2 на овој член, Министерството надлежно за работите на просторното планирање, издава Решение за Услови за планирање на просторот.

Условите за планирање на просторот, според овој Закон, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија од планската документација од повисоко ниво и графички прилог или прилози кои ги прикажуваат решенијата на Планот.

Во конкретниот случај, Условите за планирање на просторот се наменети за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола. Вкупната површина на планскиот опфат е 4,9 ha. Површината за која што се издаваат условите за планирање на просторот изнесува 1,95 ha.

За останатиот дел од планскиот опфат има издадено Услови за планирање на просторот за Урбанистички план за село Дихово, Општина Битола, со тех.бр. Y25216.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и насоки при планирањето на просторот на населбата и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија.

Основни определби на Просторниот план на Република Македонија

Основната стратешка определба на Просторниот план на Републиката е остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата, како и **обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји.**

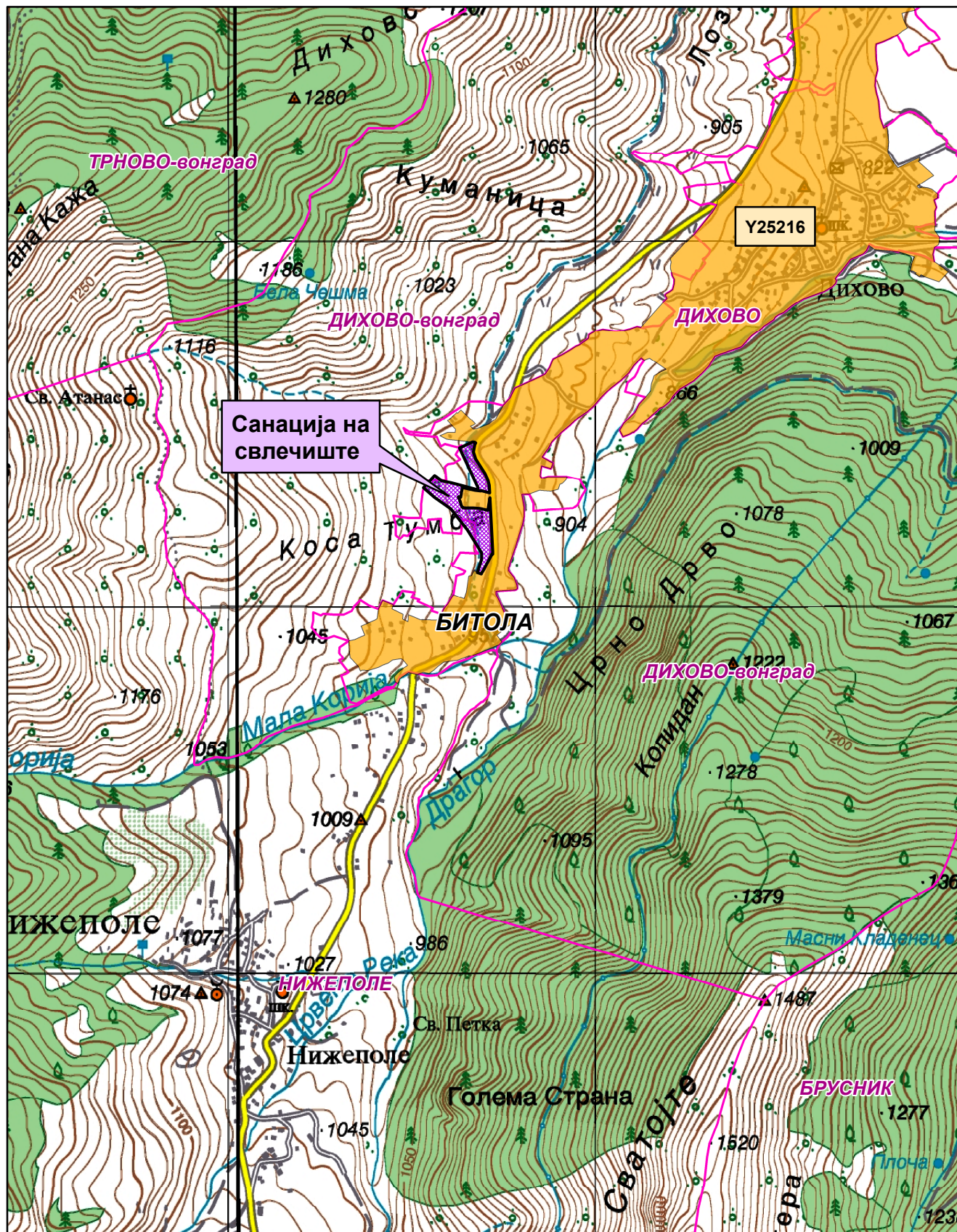
Остварувањето на повисок степен на интегрираност на просторот на Републиката подразбира **намалување на регионалните диспропорции**, односно квалитативни промени во просторната, економската и социјалната структура. Во инвестиционите одлуки, стриктно се почитуваат локационите, техно-економските и критериумите за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво. Една од основните цели на Просторниот план се однесува на штедење, рационално користење и заштита на природните ресурси, искористување на погодностите за производство и **лоцирање на активности на простори врзани со местото на одгледување или искористување.**

Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е **заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I - IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.**

Во напорите за унапредување на квалитетот на живеењето во Републиката, посебно тежиште се става на **унапредувањето и заштитата на животната средина.** Состојбата на животната средина и еколошките барања се битен фактор на ограничување во планирањето на активностите, заради што е неопходна процена на влијанијата врз животната средина. Посебно значење имаат заштитата и промоцијата на вредните природни богатства и поголемите подрачја со посебна намена и со природни вредности, важни за биодиверзитетот и квалитетот на животната средина, како и заштитата и промоцијата, или соодветниот третман на културното богатство согласно со неговата културолошка и цивилизациска важност и значење.

Местоположба на локацијата и ружа на ветрови

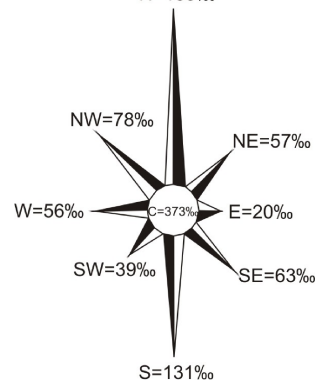
Општинска граница

Катастарска граница

Урбанистички план за село Дихово-Y25216

Природни и климатски карактеристики

Природните карактеристики на едно подрачје претставуваат збир на вредности и обележја создадени од природата, а без учество и влијание на човекот. Тие ги опфаќаат: географската и геопрометната положба на подрачјето, релјефните карактеристики, геолошките, педолошките, хидрографските, сеизмичките, климатските и др.

Предметната локација за која се наменети Условите за планирање на просторот во КО Дихово, Општина Битола се наоѓа југозападно од населеното место Дихово на надморска височина од 940-965 метри.

Во Пелагонија владее модифициран тип на умерено континентална клима со чисто изразени годишни времиња, а на планините се чувствува планинската клима која во зависност од надморската височина е различно изразена. Зимата е влажна и студена, а летото топло и суво. Есента е значително потопла од пролетта. Преминот од зима кон лето е побрз отколку обратно, пролетта е кратка и променлива. Режимот на осончувањето е поволен и овој крај има доста ведри и сончеви денови како и доволен број на часови со сонце. Просечната годишна сума на сончевиот сјај во Пелагонија изнесува 2332 часа.

Просечната годишна температура изнесува 11,5°C. Средногодишната максимална температура е 17,4°C, а средногодишната минимална изнесува 5,3°C.

Врнежите се одраз на влијанието на медитеранската клима во ова подрачје. Летните месеци се со малку врнежи, а доцните есенски се најврнежливи. Максимумот е во ноември 73mm и во декември 68mm воден талог, а минимумот е во јули 32mm и август 34mm. Просечно годишно на ова подрачје паѓаат 610mm врнежи. Врнежите се најчесто од дожд, просечно 70–80%, а снегот е ограничен во зимските месеци. Просечно годишно има 30 денови со снежен покривач чија максимална дебелина е забележана од 63cm. Мразниот период е долготраен, во просек започнува во октомври, а завршува во мај, но вистинскиот број на мразни денови е значително помал од деновите на просечниот мразен период. Првиот есенски ден со мраз е 25 октомври, а последниот пролетен ден со мраз е 8 април.

Просечната релативна влажност на воздухот изнесува 75%.

Ветровите се претежно од северен и јужен правец, а поретко од останатите правци. Северниот ветер е со најголема честина и ја снижува температурата на воздухот. Неговата честина просечно годишно изнесува 183% со средна брзина од 2,2m/sek. дува во текот на цела година особено во јули, март и февруари. Јужниот ветер се јавува со просечна честина од 131% и со средна годишна брзина од 3,6m/sek. Најчесто дува во март, април и ноември и ја зголемува температурата на воздухот. Западниот ветер е со мала честина од 56% и со средна годишна брзина од 3,6m/sek. Пелагонија се одликува и со појави на локални струења кои во летните месеци кои делуваат освежително.

Според сеизмичката карта на Р. Северна Македонија и соодветната секторска студија, поширокото подрачје на Битола во кое спаѓа и предметната локација, се наоѓаат во зона на 8-ми степен сеизмичност. Значи просторот претставува геолошки предиспониран терен за сеизмичка активност.

Податоците се од мерната станица Битола.

Економски основи на просторниот развој

Концептот на планиран развој и просторна разместеност на економските дејности во "Просторниот план на Република Македонија" се темели на дефинираните цели на економскиот развој во "Националната стратегија на економскиот развој", определбите за рационално користење на потенцијалите и погодностите на развојот, поставеноста на системот на населби, како и политиката за порамномерна и порационална просторна организација на производните и услужни дејности.

Според економската структура, фазата од развојот во која се наоѓа економијата, степенот на расположивоста на факторите, економските состојби и економската позиција на Државата во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори.

Развојот на инфраструктурните системи претставува значајна детерминанта на економскиот развој. Унапредувањето и развојот на патната инфраструктура влијае врз просторната дистрибуција и алокација на одредени производни и услужни дејности. Во тој контекст, **санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, позитивно ќе влијае на подобрување на локалната инфраструктура и сообраќајните услови за обавување на производните и услужни активности на ова подрачје.**

Објективно, економскиот развој е условен од обемот на инвестициите. Како битна основа на идното инвестирање покрај доминантната ориентираност кон производството наменето за извоз, инвестирање во технолошко осовременување на капацитетите, треба да се истакне и значењето на определбата за продолжување на инвестирање во стопанска инфраструктура, во технолошка модернизација и **градба на нови инфраструктурни објекти**, но со јасно определена општествена и економска корисност и инвестирање во мрежа на локална и општествена инфраструктура согласно демографските движења и потребата за порамномерен развој во просторот.

Со разместувањето на економските дејности и со агломерирањето на населението во просторот, се формираат центри-полови на развојот како што е Градот Битола со гравитационо влијание врз просторот за кој се наменети Условите за планирање.

Половите на развој ги формираат оските на развојот. Со Просторниот план на Р Македонија дефинирани се пет оски на развој од кои релевантна за Општината на чиј простор припаѓа планскиот опфат на селото е "Јужната развојна оска", којашто досега е ретко споменувана и ги поврзува градовите: Струга - Охрид - Ресен - Битола - Прилеп - Кавадарци - Неготино - Штип - Кочани-Делчево и продолжува кон Благоевград во Р Бугарија. На запад продолжува кон Елбасан-Р Албанија. Нема големи изгледи да стане меѓународна, но внатре во земјата таа поврзува значајни полови на развој.

Развојните оски имаат значајна улога во просторната организација, а во прв ред за модернизација на патиштата, за изградбата на далекуводи, гасоводи итн., со

што ќе се создадат предуслови за поттикнување на развојот на вкупната економија во Регионот и интегрален просторен развој на Државата.

При спроведувањето на стратегијата за организација и користење на просторот за производни и услужни дејности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност на просторот, заштита на природните и создадени ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациона флексибилност и почитување на објективните фактори на развојот.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

Зачувувањето, заштитата и рационалното користење на земјоделското земјиште е основна планска определба и главен предуслов за ефикасно остварување на производните и другите функции на земјоделството, а конфликтните ситуации кои ќе произлегуваат од развојот на другите стопански и општествени активности ќе се решаваат врз основа на критериуми за глобална општествено-економска рационалност и оправданост со што ќе се постигнат следните зацртани цели:

- Запирање на тенденциите на прекумерна и стихијна пренамена на плодните површини во непродуктивни цели;
- Зголемување на продуктивната способност на земјоделското земјиште и подобрување на структурата на обработливите површини во функција на поголемо производство на храна;
- Привремено или трајно исклучување од процесот на производство на храна на терените каде концентрацијата на токсични материи од сообраќајни коридори во земјиштето, воздухот и водата се над дозволените норми;
- Рекултивирање и враќање на деградираното земјиште во земјоделска намена со мелиоративни и агротехнички зафати;
- Искористување на компаративните предности и погодности на одделни подрачја и стопанства за повисок степен на финализација и задоволување на потребите на преработувачките капацитети и нивна ориентација кон извоз;
- Обезбедување на материјални и други услови за дефинирање и реализација на програмата за реонизација на земјоделското производство поради рационално искористување на сите природни ресурси, човечки потенцијали и индустриско-преработувачки капацитети.

Согласно Просторниот план на Република Македонија просторот на Државата е поделен во **6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на Пелагонискиот реон кој има 10 микрореони.**

При изработка на планската документација, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето. Пренамената на земјоделското земјиште се регулира со Законот за земјоделско земјиште. Доколку при изработка на планската

документација се зафаќаат нови земјоделски површини, надлежниот орган за одобрување на планските програми веднаш по заверка на истите до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство поднесува барање за согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

Планирањето и реализирањето на активностите за подобрување на условите за живот во Р.С.Македонија треба да се во корелација со концептот за одржлив развој, кој подразбира рационално користење на природните и создадените добра. Одржливиот развој подразбира користење на добрата во мерка која дозволува нивна репродукција, усогласување на развојните стратегии и спречување на конфликти во сите области на живеење. Стратегијата за користење на водата и развој на водостопанството е условена од фактот дека Републиката е сиромашна со вода поради што треба рационално да се користи и троши. Колку водите во одреден простор може да се сметаат за „воден ресурс“ зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и заштитата на живиот свет. Водата како „ресурс“ ја има многу помалку од „присутните води“.

Со Просторниот план на Република Македонија на територијата на Републиката дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): „Полог“, „Скопје“, „Треска“, „Пчиња“, „Среден Вардар“, „Горна Брегалница“, „Средна и Долна Брегалница“, „Пелагонија“, „Средна и Долна Црна“, „Долен Вардар“, „Дојран“, „Струмичко Радовишко“, „Охридско - Струшко“, „Преспа“ и „Дебар“. Оваа поделба овозможува пореално да се согледаат расположивите и потребните количини на вода за одреден регион.

Просторот каде се појавува свлечиште, на патниот правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, се наоѓа во водостопанското подрачје (ВП) „Пелагонија“, кое го опфаќа сливот на Црна Река, од извориштето до водомерниот профил „Скочивир“. Од десната страна на реката позначајни притоки се: Шемница, Драгор, Церска Река и Елешка Река, од лева страна: Блато и Суводолска Река.

Сливот на горниот тек на Црна Река е богат со вода, што го покажува и специфичното истекување (л/сек/км²), кое изнесува 11,9 л/сек/км² кај водомерниот профил „Доленци“ (кој го опфаќа изворишниот дел) и 5,2 л/сек/км² кај водомерниот профил „Расимбегов Мост“.

Богатството со вода на ова подрачје ја покажува и присутството на изворите. Во Републиката се регистрирани вкупно 4.414 извори од кои со издашност над 100 л/сек регистрирани се 58. Во ВП „Пелагонија“ регистрирани се вкупно 660 извори, од кои 4 се регистрирани како извори со значајна штедрост. Најголема штедрост и до 3м³/сек има изворот на Црна Река - Црна Дупка.

За целосно искористување на хидролошкиот потенцијал на водотеците во ВП „Пелагонија“ изградени се акумулациите Стрежево на реката Шемница и Прилепско Езеро на Стара Река. Основната намена на водите од овие акумулации е наводнување на обработливите површини во Пелагонија.

Во планскиот период во ВП „Пелагонија“ се предвидува изградба на акумулациите Бучин и Скочивир на Црна Река и акумулацијата Цер на Церска Река. Водите од овие акумалации се предвидуваат за наводнување на обработливите површини, производство на електрична енергија и водоснабдување на населението и индустријата.

Во ВП „Пелагонија“ I – III категорија на ерозија е застапена на 24,23% од вкупната површина, а IV - V категорија на ерозија е застапена на 75,77%. Коефициентот на ерозија изнесува $z=0,28$, со што спаѓа во IV категорија на разорност, со мешовит тип на ерозија. Продукција на наносот изнесува 1.169.231 м³/год, и проносот на наносот 350.769 м³/год.

Големината на површините зафатени со ерозија како и интензитетот на тие процеси се важни бидејќи негативните ефекти се долгорочни. Како резултат на ерозивните процеси доаѓа до нарушување на природната рамнотежа и најголемите последици се јавуваат во долните теченија каде пороите причинуваат штети во населбите и инфраструктурните објекти.

Ерозијата ја зголемува опасноста од појава на порои, поплави и свлечишта. Одроните и свлечиштата се непогоди од кои одронетиот/лизнатиот материјал предизвикува штета на самото место на појава, но и подалеку бидејќи материјалот се транспортира и депонира низводно што може да предизвика катастрофални последици.

Најчести причини за појава на свлечишта и одрони се дејството на водата и активностите на човекот (промена на режимот на течењето на водите, менување на топографијата на теренот - неконтролирано создавање ископи и насипи на земјиштето, уништување на вегетацијата и др.).

Управувањето со ризици од одрони треба да се одвиваат во два правци: превентивни – следење на состојбите и превземање на превентивни активности за избегнување на ризиците и дејствувачки и санациони – справување со кризата и санација на последиците од катастрофата (поплава, свлечиште, одрон и сл.).

Со превземањето на активности за санација на свлечиштето на патниот правец Битола-Нижеполе, КО Дихово ќе се постигне заштита на: урбаните површини, инфраструктурните објекти – хидротехнички, енергетски, сообраќајни и на екосистемите.

Енергетика и енергетска инфраструктура

Од аспект на енергетиката и енергетската инфраструктура со Просторниот план на Република Македонија се дефинираат состојбите, потребите и начините на задоволување на потрошувачката на разните видови на енергија во Републиката. При тоа приоритет се дава на намалување на увозната зависност на енергенти и енергија, односно задоволување на потрошувачката со домашно производство.

Според статистичките податоци последниве години во Републиката над 30% од потрошената електрична енергија е од увозно потекло за што се одвојуваат големи девизни средства. Зголемената потрошувачка на енергетски горива ја наметнува потребата од подобрувањето на енергетската ефикасност. Европската регулатива “Европа 2020” за паметен, одржлив и сеопфатен развој предвидува мерки за намалување на емисиите на издувни гасови, зголемување на користењето

на обновливи извори на енергија и зголемување на енергетската ефикасност. Имплементирањето на овие мерки, ќе придонесе за подобра односно поквалитетна иднина за следните генерации, отворање на нови работни места, а истовремено се обезбедуваат услови за одржлив развој. Со рационално искористување на енергетските извори им се овозможува на идните генерации да имаат ресурси за сопствен раст и развој.

Размената на електрична енергија помеѓу балканските електроенергетски системи (чиј земји најчесто се увозници) е многу значајен фактор за натамошниот развој. Електроенергетските системи на балканските земји треба да бидат поврзани со конективни водови кои што нема да преставуваат тесно грло во трансмисија на потребните количини на електрична моќност. Републиката досега има 400 kV конективни водови со Грција (кон Солун и Лерин) и Косово (Косово-Б) и кон Бугарија (Црвена Могила), а во план е градбата на вод кон Албанија. Планираната, со Просторниот план на РМ, траса на водот од Скопје5 кон Србија е сменета и изграден е водот Штип-Србија.

Локацијата за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола нема конфликт со постојните и планирани преносни и конективни водови. Така постојниот 110kV преносен далновод Битола1-Битола3-Ресен минува на 2,7km северно од оваа локација.

Гасовод

Природниот гас, со сегашната потрошувачка, малку е застапен во енергетскиот сектор во Републиката. Со негова зголемена употреба се воведува еколошки поприфатливо гориво кое со својот хемиски состав и висока калорична моќ, претставува одлична замена за нафтата, нејзините деривати, јагленот и другите цврсти и течни горива. Природниот гас испушта помалку штетни материи во однос на другите енергенти, заради што аерозагадувањето е сведено на минимум.

Изградениот крак Жидилово-Скопје е дел од меѓународниот транзитен гасоводен систем Русија-Романија-Бугарија-СМакедонија. Се планира во идниот период доизградба на гасоводната мрежа во Републиката и поврзување со мрежите на соседните држави што ќе овозможи зголемување на сигурноста во снабдувањето на сите региони во Републиката, но и урамнотежување на потрошувачката во текот на целата година.

При проширувањето и натамошната доизградба на гасоводниот систем се изгради делница-2 Неготино-Прилеп-Битола со што се овозможија поволни услови за развој на гасоводната мрежа во овој регион. Трасата на гасоводот од делница-2 Неготино-Прилеп-Битола минува на 9,4km северо источно од оваа локација.

Население

Утврдувањето на концептот на просторната организација, уредувањето и користењето на територијата на Републиката, а во контекст на тоа и стопанската структура, зависи од развојот, структурните промени и просторната дистрибуција на населението.

Врз основа на прогноза за бројот, структурата, темпото на растежот, критериумите за разместување и подвижноста, треба да се покаже просторно-временската компонента на остварување на идната организација и уредување преку демографскиот аспект.

Демографските проекции, кои на планирањето му даваат нова димензија, покажуваат или треба да покажат, како во иднина ќе се формира населението, неговиот работен контингент (работна сила) и домаќинствата и како треба да придонесат кон сестрано согледување на идната состојба на населението како произведен дел, потрошувач и управувач - креатор.

Тргнувајќи од определбата дека **популациската политика преку систем на мерки и активности** треба да влијае врз природниот прираст, се оценува дека за обезбедување на плански развој и излез од состојбата на неразвиеност се наметнува водењето активна популациска политика во согласност со можностите на социо-економски развој на Републиката. Во овие рамки треба да се води единствена популациска политика со диференциран пристап и мерки по одделни подрачја, со цел да се постигне **оптимализација во користењето на просторот и ресурсите**, хуманизација на условите за семејниот и општествениот живот на населението, намалување на миграциите, како и создавање на услови за порамномерен регионален развој на Републиката.

Како демографска рамка, населението е значајна категорија која треба да се има во предвид при апроксимацијата на потенцијалните работни ресурси и потенцијалните потрошувачи и корисници на сите видови услуги.

Урбанизација и мрежа на населби

Урбанизацијата како сложен, динамичен процес треба да претставува основна рамка и влијателен фактор во насочувањето на долгорочниот просторен развој на Република Македонија.

Процесот на урбанизација веќе се одвива, а и во наредниот период ќе се одвива во општествено-економски услови во кои приватната иницијатива и пазарното стопанство ќе имаат значајно место и насочувачка улога во дефинирањето на перспективниот долгорочен просторен развој.

Условите се наменети за **санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола**, чија изведба би требало да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти.

Ваквите и слични иницијативи на соодветен начин се вградени во основните цели на урбанизацијата и развој и уредување на селските населби, дефинирани во Просторниот план на Р. Македонија:

- ‡ децентрализиран, рамномерно територијално распределен развој на целата територија,
- ‡ усогласување на динамиката на процесот на просторната прераспределба на населението со динамиката на стопанскиот развој;

- ‡ стимулирање на развојот на недоволно развиените и депопулираните подрачја;
- ‡ интензивирање на функционалните врски во доменот на стопанството и услугите помеѓу соседните градски центри со координирано, заедничко организирање на активностите;
- ‡ создавање услови за непречено вршење на основните човекови активности (функции), обезбедување висок степен на заштита на животната средина и запазување на принципите на одржлив развој;
- ‡ интензивирање на позитивните форми на трансформација и социо-економски развој на селото преку оптималното искористување на ресурсите и зголемена динамика на економскиот развој, во согласност со современите принципи на пазарното стопанство;
- ‡ зголемување на нивото на економската и социјалната згриженост, со непосредно влијание врз зголемувањето на мотивираноста на селското население и искажување на траен интерес за опстанок во матичната средина, целосна афирмација на сите аспекти на живеење и стопанисување во руралната средина и создавање на неопходна економска и социјална сигурност;
- ‡ зголемено ниво на функционална и комунална опременост и планско уредување на селските населби, подобрување на локалната сообраќајна инфраструктура и ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво.

Просторниот план се залага за концепт на интегрален и полифункционалниот пристап во **организација и уредување на руралните простори**, како појдовна основа за развој и унапредување на квалитетот на живеењето, при што приоритетна задача претставува **целосното активирање на расположивите потенцијали**, релевантни за развој на стопанството, кои ќе бидат искористени за создавање на систем за ефикасно организирано пазарно стопанисување.

Во рамките на насоките за изработка на планови од пониско ниво, кои ги дава Просторниот план, за комплекси од ваков тип треба да се почитува:

- ‡ избор и распоред на активности согласно со природните услови, расположивата работна сила и постојните стопански капацитети;
- ‡ создавање можности за отворање нови работни места во населби и подрачја каде треба да се задржи постојното население и да се насочат миграциите;
- ‡ обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој, а особено во однос на:
  - бесправната градба;
  - стопанисувањето со шумите, земјоделското земјиште, водите и друго;
  - заштита на создаденото и природното богатство;
  - насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи

и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

Домување

Од неколкуте основни функции во населбите, **домувањето** е најголем потрошувач и корисник на просторот, основна содржина на населбите и основен елемент на просторното и урбанистичко планирање. Домувањето општо, а станбената изградба посебно е битна компонента на социјалниот и општествениот развој, организација и уредување на просторот и подигнување на животниот стандард на населението.

Во просторно планските документи домувањето често се набљудува како последица на промените во другите развојни сфери. Примената на концепцијата на полицентричен развој го третира домувањето како посебен тип на развоен ресурс, особено битно за неразвиените подрачја како нови жаришта на развој.

Бидејќи вложувањето во станбената изградба чини голем дел од приходот на секое домаќинство без стан, очигледно дека во услови на рационално работење и се поостра економска конкуренција, станбеното прашање на работниците, како и оние кои бараат вработување станува се поважна развојна околност. Порастот на цената на станбената изградба и одржување ќе влијае на промена на просторната стратегија на развој на голем број претпријатија кои ќе бидат принудени да ги лоцираат своите погони таму каде веќе постојат работници со решено станбено прашање.

Просторното разместување на новите стопански претпријатија треба да се базира на постоечкиот станбен фонд во помалите населби и нивните технологии во склад со квалификационата структура на населението на таквите подрачја. На тој начин, постоечкиот станбен фонд, како една од почетните развојни ресурси на овие населби станува поттик за јакнење на постоечките и создавање на нови центри, на развој во функција на полицентричен развој.

Во тој контекст оваа иницијатива за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, го подржува концептот, кој нуди квалитетни услуги во функција на стопанскиот развој а кој се базира на популацијата и станбениот фонд во населбите во непосредна близина.

Јавни функции

Организацијата на јавните функции, согласно планираната мрежа на населби, поаѓа од постојната мрежа на јавните функции во регионот под претпоставка дека идниот развој на истите ќе се развива во согласност со економските, институционалните и други промени во него.

Концепцијата на организација на јавните функции се надополнува и усогласува со промените во политичко-институционалниот систем на државата, како и со новите тенденции и праксата на организирање и финансирање на овие дејности. Мотивите, интересите и инвестиционите критериуми на приватните инвеститори, различните фондации, ќе бидат значајни за организирање на јавните функции во одделни подрачја.

Локацијата за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, е надвор од урбаниот опфат на најблиската населба и нема препораки за организација на јавни функции на неа, што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустија

Развојот и просторната разместеност на индустријата претставува значаен фактор за поттикнување на развојот на вкупната економија и модернизација на другите области од економскиот и општествениот живот. Ефикасното и успешно спроведување на насоките и определбите за поттикнување на развојот на индустриските дејности и нивно рационално разместување во просторот ги детерминираат позитивните промени и во другите сегменти на економијата: пораст на вработеноста, зголемување на бруто домашниот производ, подобрување на животниот стандард и др.

Во планскиот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.

Со планскиот и организиран начин на ширењето на инфраструктурата и создавањето на други погодни услови за локација на производни капацитети во просторот околу општинските центри и во поширокиот рурален простор, се обезбедуваат основи врз кои може да се очекува во планскиот период да се остварува просторната разместеност на индустријата, преку моделот на концентрираната дисперзија.

Факторите за развој како што е инфраструктурата, прометните врски, пазарот и другите расположиви ресурси, овозможуваат остварување на определбите предвидени со Просторниот план на Република Македонија за дисперзија на индустријата и за локација на индустриските капацитети во просторот околу градовите и општо во поширокиот рурален простор. При тоа треба да се има во предвид определбата во планскиот просторен развој на индустријата за примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина и одржлив локален развој.

Сообраќај и врски

Комуникациската мрежа на Република Северна Македонија, сочинета од повеќе комуникациски потсистеми, е етаблирана преку системот за сообраќај и врски врз чија основа, помеѓу другото, се темели и организацијата на просторот на државата. Комуникациските системи во Републиката, кои се од особено значење за развојот на стопанските активности, се очекува да се подобруваат, унапредуваат и да се развиваат во две насоки на развој на комуникациите:

- екстерното поврзување на државата (стратешки коридори);
- интерното поврзување во државата (регионални и локални потреби).

Основа за екстерното поврзување на државата се дефинираните комуникациски коридори согласно меѓународните конвенции и препораки, што

воедно се и основа за ориентација кон европските и балканските определби за економски и технолошки комуникации, што е од особено значење за извозот.

Основата за *интерното поврзување* во државата односно планирање и развој на патната мрежа на Државата се базира на категоризација на патиштата, на стратешки дефинирани меѓународни коридори за патен сообраќај, на досега изградената европска патна мрежа-ТЕМ со “Е” ознака на патиштата, на досега изградената магистрална и регионална патна мрежа, како и на определбите од долгорочната стратегија за развој.

Мрежата на патишта “Е” ознака што ги дефинира меѓународните коридори за патен сообраќај низ Републиката се: Е-65, Е-75, Е-850, Е-871.

Според Просторниот план на Република Македонија, автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:

- Е-65 што се поклопува со делови од магистралните патишта М-3, М-4 и М-5 - (СР-Блаце-Скопје-Тетово-Кичево-Требеништа-Охрид-Битола-Меџитлија-ГР) - коридор за патен сообраќај во насока север-југ;
- М-5 - (Крстосница Подмоље-Охрид-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Бабуна-крстосница Отовица-Штип-Кочани-Делчево-БГ-Звегор), со (Крак Битола-крстосница Кукуречани-ГР-Меџитлија);

Врз основа на „Одлуката за категоризација на државните патишта“ овој магистрален патен правец се преименува со ознаката:

- АЗ - (Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид-Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница со Бугарија-граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција-граничен премин Меџитлија-делница Косел-врска со А-3-Охрид-граница со Албанија-граничен премин Љубаниште);

Во идната патна мрежа на Републиката, основните патни коридори ќе ги следат веќе традиционалните правци во насока север-југ (коридор 10), односно исток-запад (коридор 8), што се вкрстосуваат во просторот помеѓу градовите: Скопје, Куманово и Велес. На тој начин дел од магистралните патишта во Републиката ќе формираат три основни патни коридори, што треба да се изградат со технички и експлоатациони карактеристики компатибилни со системот на европските автопатишта (ТЕМ):

- север-југ: М-1 (Србија - Куманово - Велес - Гевгелија - Грција),
- исток-запад: М-2 и М-4 (Бугарија-Крива Паланка-Куманово-Скопје-Тетово-Струга-Албанија и крак Скопје - Србија),
- исток-запад: М-5 (Бугарија - Делчево - Кочани - Штип - Велес -Прилеп - Битола - Ресен - Охрид- Требеништа - М4 (крак Битола -граница со Грција).

На автопатската и магистралната патна мрежа се надоврзуваат *регионалните патишта*, што заедно со локалните категоризирани патишта ќе ја сочинуваат патната мрежа на Републиката.

Релевантните регионални патни правци за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегуваат во групата на регионални патишта “Р1” и “Р2” и се со ознака:

- Р1101 - (Прилеп-врска со АЗ-Битола-Макази-Царев Двор-врска со Р1307);

- Р2331 - Битола(врска со Р1101)-Ниже Поле-Пелистер-Брајчино-Љубојно-врска со Р1308.

Динамиката за реализација на мрежата, што ќе овозможи целосно опслужување на Републиката, ќе биде во функција на сообраќајните потреби (очекуваниот обем на сообраќајот), потребите за интеграција во европскиот патен систем, како и економската моќ на државата, а трасите на меѓународните и магистралните патишта, задолжително ќе поминуваат надвор од населените места и се предлага да се решаваат со денивелирано вкрстосување со останатата патна мрежа.

При изработка на планската документација од аспект на безбедноста во Патниот сообраќај, да се почитуваат Законот за јавни патишта, законската регулатива во делот на “заштитната зона на патот” согласно Законот за јавни патишта, како и важечките Законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област.

Железнички сообраќај: Концепцијата за развој на железничкиот систем базира на потребата за модернизација и проширување на железницата во целина, како и поврзување на железничката мрежа на Републиката со соодветните мрежи на Република Бугарија и Република Албанија.

Железничката мрежа на Републиката, во планскиот период, треба да ја сочинуваат: магистрални железнички линии од меѓународен карактер, регионални линии и локални линии.

Магистрални железнички линии од меѓународен карактер:

‡ СР- Табановце-Скопје-Гевгелија-ГР	213,5 km
‡ СР - Блаце-Скопје	31,7 km
‡ СР -Кременица-Битола-Велес.....	145,6 km
‡ БГ -Крива Паланка-Куманово	84,7 km
‡ АЛ-Струга-Кичево-Скопје.....	143,0 km

Покрај постојните врски Табановце и Блаце на север, односно Гевгелија и Кременица на југ, ќе се изврши и соодветно поврзување на исток кон Република Бугарија, односно на запад кон Република Албанија, со што ќе се овозможи целосно интегрирање на македонскиот железнички систем со соодветните системи на соседните држави.

Во планскиот период меѓудругото, се очекува развој на интегралниот транспорт, односно техничко-технолошкото доопремување на Македонските железници за извршување на задачите и за вклучување во меѓународниот сообраќај, што е во согласност со стратегијата на развојот на железничкиот сообраќај и со реалните можности на Државата.

Воздушен сообраќај: Воздушните патишта во Државата се интегрален дел од европската мрежа на воздушни коридори со ширина од 10 наутички милји во кои контролирано се одвиваат прелетите над територијата на државата.

Примарната аеродромска мрежа во Државата треба да ја сочинуваат вкупно 4 аеродроми за јавен воздушен сообраќај, и тоа во Скопје, Охрид, Струмица и Битола. Аеродромот во Скопје е оспособен за прием и опрема на интерконтинентални авиони, аеродромот во Охрид е реконструиран во повисока-II

категорија, а новите аеродроми што се предвидуваат во Струмица и Битола се предвидени да бидат со доминантна намена за карго транспорт на стоки.

Секундарната аеродромска мрежа се предлага да ја сочинуваат сегашните 5 реконструирани и технички доопремени спортски аеродроми и вкупно 15 аеродроми за стопанска авијација, од кои 7 нови. Покрај тоа треба да се уредат и околу 20 терени за дополнителен развој на воздухопловниот спорт и туризам во согласност со меѓународните прописи за ваков вид на аеродроми.

Радиокомуникациска мрежа и антенски системи

Радиокомуникациска мрежа е јавна електронска комуникациска мрежа со која се обезбедува емитување, пренос или прием на знаци, сигнали, текст, слики и звуци или други содржини од каква било природа преку радиобранови. Основни елементи на примопредавателниот систем се: антените, антенските столбови, водови, засилувачи и друго.

Јавните електронски комуникациски мрежи треба да се планираат, поставуваат, градат, употребуваат и слично под услови утврдени со Законот за електронските комуникации, прописите донесени врз основа на него, прописите за просторно и урбанистичко планирање и градење, прописите за заштита на животната средина, нормативите, прописите и техничките спецификации содржани во препораките на Европската Унија.

Изложеноста на јавноста на нејонизирачко електромагнетно зрачење со пуштањето во работа на антенски систем не треба да ги надминува вредностите пропишани со Упатството за гранични вредности при изложеност на нејонизирачко зрачење издадено од Меѓународна комисија за заштита од нејонизирачко зрачење (ICNIRP – International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection). Агенцијата за електронски комуникации врши контрола со мерење на нејонизирачкото електромагнетно зрачење, со цел да ја утврди усогласеноста на антенските системи со граничните вредности.

Оператори на мобилната телефонија во Републиката се: М-Телеком, А1 Македонија, Телекабел и Лајкамобајл. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат:

- Квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:
  - региони, општини, населени места,
  - подрачја од јавен интерес (културно-историски, спортски, стопански, индустриски, погранични зони и др.),
  - сообраќајна и транспортна инфраструктура.
- Подготовка на проекти за развој на мрежата согласно постоечката инфраструктура на теренот.
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Овој регион, покриен е со сигнал на мобилна телефонија на мобилните оператори.

Кабелска електронска комуникациска мрежа - се користи за дистрибуција на јавни електронски комуникациски услуги до крајниот корисник. Пристапниот дел на мрежата е изграден од кабли (од бакарни парици, коаксијални, хибридни

коаксијално-оптички и/или оптички) и придружни дистрибутивни и изводни точки: канали, цевки, кабелски окна/шахти, надворешни ормари и др.

Јавната кабелска електронска комуникациска мрежа и придружните средства треба да се планираат, проектираат, поставуваат и градат на начин кој нема да ја попречува работата на другите електронски комуникациски мрежи и придружни средства, како ни обезбедувањето на другите електронски комуникациски услуги.

Изградбата на јавните електронски комуникациски мрежи и придружни средства треба да се обезбеди:

- ‡ заштита на човековото здравје и безбедност,
- ‡ заштита на работната и животната средина,
- ‡ заштита на просторот од непотребни интервенции,
- ‡ заштита на инфраструктурата на изградените јавни електронски комуникациски мрежи,
- ‡ унапредување на развојот и поттикнување на инвестиции во јавните електронски комуникациски мрежи со воведување на нови технологии и услуги, а особено со воведување на следни генерации на јавни електронски комуникациски мрежи.

АД “Македонски Телекомуникации” и останатите оператори за своите корисници обезбедуваат широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни комуникациони услуги, јавни говорници и др. Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената електронска комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Телефонските корисници во ова подрачје во електронско комуникацискиот сообраќај приклучени се преку телефонската централа во Битола.

Операторите на јавна кабелска електронска комуникациска мрежа треба да обезбедат можност за широкопојасен пристап до услуги (broadband) со големи брзини на: 100% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 30 Mbps и најмалку 50% од домаќинствата покриени со мрежата на операторот со можност за пристап до јавната комуникациска мрежа со брзина на пренос од 100 Mbps.

За новопланираните градби, изградената електронска комуникациска инфраструктура за пренос со големи брзини треба да им овозможи на сите корисници слободен избор на оператор, а на сите оператори пристап до градбите под еднакви и недискриминаторски услови.

Заштита на животната средина

Анализата на влијанијата врз животната средина, како превентива, има за цел да ги идентификува можните проблеми, да ги рационализира трошоците и да направи оптимален избор на мерките за заштита на животната средина. За разлика од “пасивниот” пристап, со кој се применуваат заштитни мерки по настанатиот проблем, што претставува финансиско оптоварување на производителите, давачите на услуги и општеството во целост, превентивната заштита на животната средина се трансформира во елемент на развој и појдовна

основа за глобалното управување со животната средина засновано на принципите на одржливиот развој. Одржувањето на континуитет во следењето на состојбите во медиумите и областите на животната средина, дава претстава за трендот на промени кои настанале во текот на подолг временски период на анализираното подрачје, како основа за планирање и предвидување на промените кои би можело да се очекуваат во животната средина во временската рамка на која се однесува планскиот документ.

Анализите на начинот на изведба, активностите кои би се одвивале во текот на санацијата на свлечиштето со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, и активностите кои би се превземале во насока на одржување во текот на експлоатациониот период, овозможуваат утврдување на изворот на евентуалните негативни влијанија врз животната средина во текот на двете фази.

Во периодот на изградба, земјаните активности ќе бидат главен извор на негативно влијание врз животната средина. Во оваа фаза се вклучени следните активности:

Подготвителни активности: во кои се вбројуваат расчистување на локацијата, отстранување на вегетацијата и подготовка на тлото;

Градежни активности: во кои се вбројуваат земјаните активности (усеци, насипи, ископи или набивање на земјиштето и др.) и истите се однесуваат на сите елементи на изведба.

Во тек на експлоатациониот период, редовните активности и активностите кои се превземаат во интервентни случаи (инспекција, поправки, замена на делови и сл.) би можеле да имаат негативно влијание врз животната средина. Времените објекти (кампови) кои би служеле како место во кое би престојувале работниците во периодот на извршување и спроведување на активностите, исто така претставуваат потенцијален извор на загадување на животната средина.

Влијанија врз животната средина се одразуваат преку специфичните промени што се јавуваат во сите медиуми на животната средина. Промената на условите само во еден медиум може да предизвика промена во сите останати.

Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при санацијата на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.

При реализација на предвидените активности на терен да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности. Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените работи и ископувања и нивно покривање со вегетација. Озеленување на површините (со автохтони видови) и санацијата на свлечиштето, со цел да се добие разновиден и богат пејзаж во една просторно - естетска и функционална целина.

Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат

пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.

Помошните и пратечките градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво, и други помошни објекти), кои ќе се користат во фазата на санација на свлечиштето, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од коритата на водотеците и површините под шуми, квалитетни земјоделски површини, населени места и заштитено и предложено за заштита природно наследство.

Да се следи и контролира присуството на загадувачки материи во воздухот при работа на санацијата на свлечиштето со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.

Да се спроведе организирано управување со отпадот со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.

Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалиштата и прекумерно искористување на природните богатства, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите.

Заштита на природното наследство

Од областа на **заштита на природата** (*природното наследство, природните реткости и биолошката и пределската разновидност*), документацијата за предмениот простор треба да се усогласи со Просторниот план на Република Македонија, врз основа на режимот за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на објекти кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштитата.

Особено внимание при заштита на природата, треба да се посвети на начинот, видот и обемот на изградбата што се предвидува во заштитените простори за да се одбегнат или да се надминат судирите и колизиите со инкомпатибилните функции. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- Оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа;
- Обезбедување на одржливо користење на природното наследство во интерес на сегашниот и идниот развој, без значително оштетување на деловите на природата и со што помали нарушувања на природната рамнотежа;
- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата;

- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата;
- Правилан избор на соодветна локација.

Согласно Законот за заштита на природата („Службен весник на Република Македонија“ број 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21) и Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ број 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и 89/22) потребно е внесување на мерки за заштита на природата при планирањето и уредувањето на просторот и истите треба строго да се почитуваат.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство, но се наоѓа во непосредна близина на заштитениот Национален парк Пелистер:

ПЕЛИСТЕР

НП (Национален Парк - заштитен)

Националниот парк Пелистер е дел од планината Баба која се наоѓа во југозападниот дел на Република С.Македонија. Во НП се среќаваат 37 видови на дрвенести растенија, 31 вид на грмушки, 18 видови на шумски заедници и 27 тревести заедници. Од растителните заедници најголемо пространство завземаат моликовите шуми кои како чиста состоина се среќаваат на површина од 1174 ha, а се среќаваат и моликово-елови, моликово-букови, моликово-букови-елови, букови и дабово-букови шуми. Од флористичките елементи особено значајно е присуството на петоигличестиот бор молика (*Pinus peuce*) - автохтон вид со терциерна старост кој расте само на неколку планини на Балканскиот Полуостров, а на Планината Пелистер го достигнува својот еколошки оптимум на развој, простирајќи се на висина од 1000 до преку 2200 m. Во високиот планински дел се среќаваат и ендемичните растенија: пелистерска качунка (*Cropus neristrericus*), каранфилчето (*Dianthus myrtinervius*), *Sempervivum octopodes* и *Alchemilla peristerica*.

Од вертебралната фауна се среќаваат 12 водоземци, 16 влечуги, 130 видови на птици и 37 видови цицачи, од кои посебно внимание заслужуваат: мечката, срната, рисот, дивокозата, еленот, дивата свиња, еребицата камењарка (*Alectoris graeca*), златниот орел (*Aquila chrysaetos*), карпестиот лазач (*Tichodroma muraria*) и црвеноклуната галица (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*). Од рибите значајно е присуството на ендемичната пелистерска пастрмка (*Salmo peristericus Karaman*).

Значење: Основни вредности кои истовремено претставуваат и природни мотиви за туристичко-рекреативните активности се: моликовите шуми, геоморфолошките форми, висинската расчленетост, глацијалните езера, планинските водотеци, флористичката разновидност и климатските карактеристики.

Намена: Природните погодности како и близината на урбаните агломерации - Битола и Ресен, овозможуваат овде доста нагласено да се развива викенд и излетничкиот туризам, зимскиот и летниот стационарен туризам, здравствениот

туризам како и транзитниот и младинско-екскурзиониот туризам. Во летниот период главни активности може да бидат: прошетки, излети, планинарење, алпинизам и др. Заради големата побарувачка на карактеристичните шишарки од моликата на западно-европскиот пазар, тука доста е развиено собирањето на овој специфичен спореден шумски производ од страна на месното население.

Состојба на досегашната заштита: Во националниот парк извршено е зонирање, и тоа на: строго заштитена зона, туристичко-рекреативна и мелиоративна зона. Во строго заштитената зона опфатени се горните сливни подрачја на Ротинска, Цапарска и Магарешка Река со билото Козји Камен и врвовите Широко Стапало, Пелистер, Илинден и Стив со Црвени Стени. Зоната зафаќа површина од 1.500 ha. Како туристичко-рекреативната зони издвоени се: зоната Копанки и зоната Сапунџица. Мелиоративната зона го опфаќа останатиот простор на паркот. Во оваа зона како позначајни се сметаат растиштата на моликовите шуми со папрат. Во оваа зона во поголем дел опфатени се и тревните заедници, горните сливни подрачја на реките и стаништето на целокупниот животински свет. Практично, тие имаат значење како просторна заштитна изолација на основниот природен феномен на националниот парк Пелистер.

Опфат: Националниот парк ги зафаќа источните предели на планината Баба од главниот гребен до реката Сапунџица. Вкупно 24 врва се повисоки од 2000 m. Меѓу нив позначајни се: Пелистер, Стив, Големо Стапало, Мразарник, Козји Камен, Голема Чешма, Скрково, Вртешка и др. Од високите планински била кон околните котлини се спуштаат 23 речни текови чија вкупна должина изнесува 212 km.

Загрозеност: Националниот парк Пелистер главно го има задржано природниот изглед на пределот.

Меѓународен статус: II

Заштитна категорија према Меѓународниот сојуз за заштита на природата и природните богатства (*International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - кратенка IUCN*):

Меѓународен статус: IUCN II - Национални паркови

Националните паркови се релативно големи области кои содржат репрезентативни примероци за значајните природни региони, или каде растителните и животинските видови, геоморфолошките положби и области се од специфична научна, образовна и рекреативна значајност (интерес). Тие содржат еден или неколку цели екосистеми кои не се материјално земени од човекова експлоатација или окупација. Најкомпетентните авторитети во земјата кои имаат јурисдикција врз тие области да преземат чекори за заштита или елиминирање на експлоатацијата и окупацијата и ефективно да се грижат за почитување на еколошките, геоморфолошките или естетските карактеристики.

Областа треба да е одржувана така, за да ги одржува рекреативните и образовните (научни) активности на контролирано ниво. Областа да се одржува во природна или скоро природна состојба. Влегувањето на посетителите да е под специјална контрола за образовни, културни и рекреативни цели. Спортскиот лов не е во компатибилна употреба. Но треба да се изберат цели за уредување.

Националниот парк Пелистер е повторно прогласен со нови граници во 2007 година, согласно Законот за прогласување на дел од планината Пелистер

за Национален Парк (“Службен весник на Република Македонија” бр.150/07). При изработката на документацијата за предметниот простор, потребно е да се почитуваат одредбите согласно Законот за заштита на природата (Службен весник на РМ, бр.67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21), Законот за прогласување на дел од планината Пелистер за Национален Парк (Сл.в. на РМ бр.150/07), како и заштитната категорија, согласно валоризацијата дадена во Просторниот план на РМ (2004 год) - Студијата за заштита на природното наследство.

Доколку при изработка на предметната документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на предметниот простор кои би можел да биде предложен и прогласен како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување на природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор при санација на свлечиштето и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културно наследство

Во своето милениумско постоење, човековата цивилизација од праисторијата до денес, на територијата на нашата држава, оставила значајни траги од вонредни културни, историски и уметнички вредности кои го потврдуваат постоењето, континуитетот и идентитетот на македонскиот народ на овие простори.

Просторниот аспект на недвижното културно наследство е предмет на анализа во корелација со долгорочната стратегија на економски, општествен и просторен развој, односно стратегија за зачувување и заштита на тоа наследство во услови на пазарно стопанство.

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, за потребите на Просторниот план на Републиката, изготви Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство во кој е даден Инвентар на недвижното културно наследство од посебно значење.

Инвентарот содржи список на регистрирани и евидентирани недвижни културни добра, што подразбира список на недвижните предмети со утврдено својство споменик на културата, односно на недвижните предмети за кои основано се претпоставува дека имаат споменично својство. Тоа се: археолошки локалитети, цркви, манастири, џамии, бањи, безистени, кули, саат кули, турбиња, мавзолеи, конаци, мостови, згради, куќи, стари чаршии, стари градски јадра и други споменици со нивните имиња, локации, блиските населени места, период на настанување и општините во кои се наоѓаат спомениците.

Согласно постоечката законска регулатива, видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменични целини и културни предели.

На подрачјето на катастарската општина Дихово, евидентирани се следните недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

1. Археолошки локалитет “Братиндолска Река”, Дихово, римски период,
2. Археолошки локалитет “Варвара”, Дихово, среден век,
3. Археолошки локалитет “Ограѓе”, Дихово, римски период,
4. Археолошки локалитет “Св. Недела”, Дихово, среден век,
5. Црква Св. Димитрие, Дихово, 19 век.

Во Археолошката карта на Република Македонија¹, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на подрачјето на катастарската општина Дихово евидентирани се следните археолошки локалитети:

КО Дихово: Братиндолска река, населба од римско време сместена е лево до патот Битола – Ресен (стариот пат); Варвара, средновековна некропола на источната периферија на селото во месноста Лековита Вода откриени се камени плочи од гробни конструкции и крстови од камен; Ограѓе, населба и некропола од римското време источно од задружниот дом откриен е гроб зидан од тули; Св. Недела, средновековна црква и некропола во непосредна близина на мостот за Битола.

Според Просторниот план на Р.Македонија, најголем број на цели се однесуваат на третманот и заштитата на културното наследство во плановите од пониско ниво.

При изработка на документацијата од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдените локалитети со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижното наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивна заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите, како и во вкупниот развој на државата;

---

¹ МАНУ Скопје, 1996г.

- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно - историска димензија и нивна соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштитата на недвижното културно наследство.

Културното недвижно наследство во просторните и урбанистички планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организационо ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовни и естетски вредности.

Туризам и организација на туристички простори

Туризмот и угостителството со својата основна функција-прифаќање, сместување и истовремено задоволување на голем број разновидни барања и желби на туристите, влијае врз вкупната економија и развојот на одредена средина, а исто така има изразено влијание и врз просторот во кој ја извршува својата дејност. Туризмот со своето мултиплицирано влијание во процесот на стопанисување, посредно и непосредно, ги вклучува и другите гранки и дејности во вкупната понуда на туристичкиот пазар. Ова пред сè, се однесува на угостителството, трговијата, сообраќајот, занаетчиството, здравството и на разни други видови услуги. Исто така, преку туризмот се нудат и се продаваат нематеријални вредности, како што се: разни информации, обичаи, фолклор, забава, спортско-рекреативни активности и слично.

Врз основа на комплексно согледаните природни и создадени услови и ресурси по обем, квалитет, распространетост или уникатност, функционалност, атрактивност и степен на активираноста, на територијата на РС Македонија како посебни целини може да се издвојат следните видови на туристички потенцијали: водените површини, планините, бањите, целините и добрата со природно и културно наследство, транзитните туристички правци, градските населби, ловните подрачја и селата.

Согласно со основните долгорочни цели, концептот и критериумите за развој и организација на туристичката понуда, во РС Македонија се дефинирани вкупно 10 туристички региони со 54 туристички зони.

Предметната локација припаѓа на Пелагониски туристички регион со 9 туристички зони и 25 туристички локалитети и е составен дел од простор со меѓународно значење.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

Согласно Просторниот план на Република Македонија, предметната локација за која се наменети Условите за планирање на просторот за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, се наоѓа во простори со висок степен на загрозеност од воени дејства. Тоа се простори кои во случај на војна би се нашле во зафатот на стратегиските насоки на нападот на

агресорот. Истовремено тоа се насоки кои се совпаѓаат со природните комуникациски коридори во кои се сконцентрирани најразвиените физички структури и се со најгуста населеност. Оттука во случај на војна во овие простори може да се очекува висок степен на повредливост на физичките структури, луѓето и материјалните добра.

Согласно Законот за заштита и спасување („Службен весник на Република Македонија“ број 93/12 - пречистен текст, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21), **задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување кои опфаќаат урбанистичко-технички и хуманитарни мерки**, а се применуваат во процесот на планирање и уредување на просторот и проектирање и изградба на објектите, на начин кој го уредува Владата со подзаконски акт.

Согласно Законот за заштита и спасување („Службен весник на Република Македонија“ број 93/12 - пречистен текст, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21), **задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување кои опфаќаат урбанистичко-технички и хуманитарни мерки**, а се применуваат во процесот на планирање и уредување на просторот и проектирање и изградба на објектите, на начин кој го уредува Владата со подзаконски акт.

Сеизмичките појави - земјотресите се доминантни природни непогоди во Државата, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата. Присутни се низ вековите, на десет сеизмички жаришта во земјата или во нејзината поблиска и поширока околина. Земјотресите со умерени магнитуди ($M < 6,0$) можат да предизвикаат сериозни разурнувања, бидејќи традиционално градените објекти, особено во руралните средини, не можат да ги издржат овие земјотреси без значителни оштетувања. Историските податоци покажуваат дека силните земјотреси генерирани на територијата на државата се проследени и со појава на колатерални хазарди (ликвификација, одрони, свлечишта, пукнатини, раседници, померувања), со доминантни одрони и свлечишта, што уште повеќе ги зголемува негативните последици на земјотресите.

Во досегашниот просторен развој на Републиката, природните богатства, географските, морфолошките и другите погодности имале доминантно влијание врз изградбата и уредувањето на нејзината територија, без оглед на присутните сеизмички ризици. Тоа создава конфликтна ситуација во која најголемите градови, најголем број на населението, индустриските капацитети и најзначајните комуникации, како што се коридорите север - југ и исток - запад, се лоцирани во зоните со најголема сеизмичност (интензитет од VII – X степени на МКС -64).

Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот се наоѓа во зона со **VIII степени по Меркалиевата скала на очекувани земјотреси**.

Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно - правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Во инвестиционите проекти треба да се разработат мерките за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природни катастрофи.

Неопходно е перманентно ажурирање на плановите за заштита од елементарни непогоди, кои согласно законските обврски постојат за целата

територија на државата, поради присутниот сеизмички hazard, како и изложеноста на други природни катастрофи. Со реализација на наведените приоритети се создаваат реални услови за успешна инженерска превенција и намалување на сеизмичкиот ризик на територијата на целата Држава, односно за ефикасен менаџмент на ефектите и вонредните состојби предизвикани од силните сеизмички сили.

За успешно функционирање на **заштитата од природни и елементарни катастрофи** во процесот на урбанистичко планирање потребно е да се преземат соодветни мерки за **заштита од пожари**, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случај на пожари.

Во однос на диспозицијата на противпожарната заштита, предметната локација во случај на пожар ќе ја опслужуваат противпожарни единици од **градо**т Битола.

Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурацијата на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита во урбанистички планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари, кои се однесуваат на:

- изворите за снабдување со вода, капацитетите на водоводната мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гаснење на пожари;
- оддалеченоста меѓу зоните предвидени за станбени и јавни објекти и зоните предвидени за индустриски објекти и објекти за специјална намена за сместување лесно запаливи течности, гасови и експлозивни материји;
- широчината, носивоста и проточноста на патиштата со кои ќе се овозможи пристап на противпожарни возила до секој објект и нивно маневрирање за време на гаснење на пожарите.

Заштитата од пожари опфаќа мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се уредени со Законот за заштита и спасување, како и Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари.

При појава на природни стихии, како што се **поплавите**, секое организирано општество превзема активни и пасивни мерки за организирана одбрана.

Појавата на **поплави** првенствено е поврзана со природните езера и хидрографската мрежа, но најчестиот вид на поплави и најголемата опасност од нив, сепак, доаѓа од поројните водотеци. Согласно со ова за донесување на брзи, исправни и ефикасни одлуки неопходно е да се располага со:

- однапред разработен план;
- сигурни информации за состојбата во загрозеното подрачје;
- сигурни прогностички информации за очекуваните состојби;

Од метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди се манифестираат појавата на **град, луњени ветрови и магли**.

Едно од можните и неопходно потребни превентивни мерки за заштита од **техничко - технолошки катастрофи** е планирањето, кое преку осознавање и анализа на состојбите и опасностите од можните инциденти, во одржувањето на инсталациите и опремата, треба да создаде прифатлив однос кон животната средина.

Потребна е доследна примена на основните методолошки постапки за планирање и уредување на просторот:

- оценка на состојбите на природните компоненти на животната средина и степенот на загрозеност од појава на технички катастрофи;
- оценка на оптовареноста на просторот со технолошки системи со одредено ниво на ризик;
- анализа на меѓусебната зависност на природните услови и постојните технолошки системи;
- дефинирање на нивото на постојниот ризик при редовна секојдневна работа на технолошките системи и при појавата на инцидентни случаи;
- процена на загрозеноста на луѓето и материјалните добра;
- утврдување на критериумите за избор на оптимална варијанта на заштита врз основа на проценетиот степен на загрозеност.

Со примена на оваа методолошка постапка може де се очекува остварување на следните основни цели за заштита од техничко-технолошки катастрофи:

- максимално усогласување и користење на просторот од аспект на заштита во рамките на просторните можности;
- вградување на мерките на кои се заснова организацијата на заштита и спасување на човечките животи и материјалните добра од техничко-технолошки катастрофи во определувањето на намената на просторот;
- интегрирање на елементите на загрозеноста на прашањата врзани со заштитата на животната средина.

Заради постигнување на целосна заштита на луѓето, материјалните добра и потесната и пошироката животна средина постојат три нивоа на преземање на сигурносни, превентивни мерки:

Прво ниво: ги вклучува сите мерки кои се преземаат во одржувањето на опремата и инсталациите, заради сигурно користење на опасни материјали во технолошките процеси и одбегнување на технолошки катастрофи.

Второ ниво: се однесува на сите мерки кои треба да обезбедат ограничување на емисијата како последица од пожар, експлозија или ослободување на хемикалии, што може да се случи во околности на поголеми индустриски акциденти.

Трето ниво: вклучува мерки кои се преземаат за заштита на животната средина во смисла на ограничување на ефектите од емисија на опасни материји, или последици од пожар и експлозии.

При изработката на плановите од пониско ниво треба да се има предвид следното:

- Потребата од оформување на системот на евиденција и анализа на технолошките акциденти, компатибилен на системот MAPC на Европската

унија, како база за евиденција на опасни материјали, присутни во технолошките постројки и можни причини на катастрофи.

- Потребата од предвидување на превентивни мерки од страна на стопанските субјекти за спречување на технолошки катастрофи, базирани врз анализата на однесувањето на исти или слични постројки.
- Изработка на соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

Во процесот за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето (Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина-СОВЖС), покрај проценката на влијанијата се предвидуваат и мерки кои имаат за цел заштита на животната средина од сите можни влијанија и тоа уште во процесот на планирање и донесување одлуки за одредени стратегии, планови и програми, т.е. плански документи. Преку навремено спроведување на постапката за СОВЖС се обезбедува идентификување на потенцијалните позитивни и негативни влијанија од реализацијата на планскиот документ врз животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

СОВЖС се подготвува во согласност со националната легислатива и одредбите од друга релевантна меѓународна легислатива, која е инкорпорирана во националната, во форма на законски и подзаконски акти и Конвенции, кои се ратификувани од страна на РСМ со посебни закони.

Целта на СОВЖС постапката е да се процени дали планскиот документ е во согласност со поставените цели за животна средина на национално и меѓународно ниво. Целите на стратегиската оцена на влијанието врз животната средина се прикажани преку статусот на: населението, социо-економски развој, човековото здравје, воздухот, климатските промени, водата, почвата, природното и културното наследство и материјалните добра.

Најдобро е процесот на стратегиска оцена на влијанието на планскиот документ да се одвива паралелно со развојот на планскиот документ, со цел навремено да се земат во предвид целите на животната средина при дефинирање на целите на самиот плански документ.

Постапката за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина се спроведува во неколку фази, од кои првата е ***Утврдување на потреба од спроведување на СОВЖС*** (дали планскиот документ ќе има значителни влијанија врз животната средина) согласно со Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето. Оваа фаза претставува изготвување на Одлуката за спроведување или неспроведување на СОВЖС. Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да донесе Одлука за

спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена во која се образложени причините за спроведувањето, односно не спроведувањето согласно со критериумите врз основа на кои се определува дали еден плански документ би можел да има значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

Влијанијата, кои се претпоставува дека може да произлезат со санацијата на свлечиште, може да се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија, како и генерални мерки за заштита, намалување и ублажување на негативни влијанија се следните:

- Санацијата на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, во рамките на предвидениот опфат, се очекува да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот, социо-економски развој.
- Санацијата на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола ќе има и негативни влијанија врз животната средина, во текот на подготвителните активности заради реализацијата на земјените работи и употреба на градежна механизација. Влијанијата што ќе се јават во фаза на санација на свлечиштето (емисии на штетни материи во воздухот, можни штетни влијанија врз почвата (директни и индиректни), емисии на бучава, отпад и влијанија врз флората и фауната), ќе бидат локални и со ограничен временски рок.
- Влијанијата кои ќе се јават во фазата на санација на свлечиштето се нарушување на квалитетот на воздухот, водите и почвата како резултат на емисија на загадувачки материи, зголемени нивоа на бучава и вибрации и несоодветно управување со отпадот. Мерки за заштита од овие влијанија се наведени во секторската област: заштита на животната средина.
- Неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредувањето на земјиштето и утврдување на нормите и стандардите за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.
- Предметниот опфат нема конфликт со постојните и планирани енергетски водови, радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- На просторот кој е предмет на разработка за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство, но се наоѓа во непосредна близина на заштитениот Национален парк Пелистер. Доколку при изработка на предметната документација или при уредување на просторот се дојде до

одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно со законската регулатива.

- Во делот за заштита на културното наследство, културното наследство е наведено на ниво на катастарска општина, поради што при изработка на документацијата потребно е да се утврди дали на предметната локација има културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото и да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива.
- За предметниот простор не постои можност за појава на прекугранични влијанија, ниту во фазата на градба, ниту во фазата на експлоатација, поради доволната оддалеченост на предвидениот опфат од границите на Државата.
- Мерки за ублажување на негативните влијанија од евентуални несреќи и хаварии се наведени во секторската област: Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи.

При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за предметната документација со намена санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, задолжително да се земат во предвид претходно наведените забелешки, како и забелешките од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

Усогласување на планската документација со Просторниот план

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за Државата;
- капацитетите на туристичката понуда;
- стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштитата на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија).

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

- Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.
- Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.
- ‡ Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Условите за планирање на просторот се наменети за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола. Вкупната површина на планскиот опфат е 4,9 ha. Површината за која што се издаваат условите за планирање на просторот изнесува 1,95 ha.

За останатиот дел од планскиот опфат има издадено Услови за планирање на просторот за Урбанистички план за село Дихово, Општина Битола, со тех.бр. Y25216.

Видот на планската документација да се усогласи со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Условите за планирање треба да претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот на населбата и поставување на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот, обработени во согласност со Просторниот план на Република Македонија.

При изработка на предметната документација треба да се земат во предвид горенаведените забелешки и следните поединечни заклучни согледувања од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

Економски основи на просторниот развој

- Развојот на инфраструктурните системи претставува значајна детерминанта на идниот економски развој. Унапредувањето и развојот на патната инфраструктура влијае врз просторната дистрибуција и алокација на одредени производни и услужни дејности.
- Санацијата на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, позитивно ќе влијае на подобрување на локалната инфраструктура и сообраќајните услови за обавување на производните и услужни активности на ова подрачје.

Користење и заштита на земјоделско земјиште

- Согласно Просторниот план на Република Македонија просторот на Државата е поделен во 6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони. Предметната локација припаѓа на Пелагонискиот реон кој има 10 микрореони.
- При изработка на документацијата за предметниот простор, неопходно е воспоставување и почитување на ефикасна контрола на користењето и уредување на нормите и стандарди за градба. Меѓу приоритетните определби на Просторниот план е заштитата на земјоделското земјиште, а особено стриктното ограничување на трансформацијата на земјиштето од I-

IV бонитетна класа за неземјоделско користење, како и зачувување на квалитетот и природната плодност на земјиштето.

Водостопанство и водостопанска инфраструктура

- Управувањето со ризици од свлечишта и одрони треба да се одвива во два правци: 1) превентивни – следење на состојбите и превземање на превентивни активности за избегнување на ризиците и 2) дејствувачки и санациони – справување со кризата и санација на последиците од катастрофата (поплава, свлечиште, одрон и сл.). Со превземањето на активностите за санација и стабилизација на свлечиштето на патниот правец Битола-Нижеполе, КО Дихово ќе се постигне заштита на: урбаните површини, инфраструктурните објекти – хидротехнички, енергетски, сообраќајни и на екосистемите.

Енергетика и енергетска инфраструктура

- Локацијата за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола нема конфликт со постојните и планирани енергетски водови.
- За новите корисници потребно е да обезбеди сигурно и непрекинато снабдување со електрична енергија со напон кој ќе биде во дозволените граници.

Урбанизација и мрежа на населби

- Иницијативата за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, ќе предизвика позитивни ефекти базирано врз принципите на одржлив развој со максимално почитување и вградување на нормативите и стандарди за заштита на животната средина. Ефикасната инфраструктурна опременост на овој простор и неговата поврзаност со околните рурални населби, треба да биде фактор за афирмација, но и фактор за гравитациско влијание и поврзаност со поширокото окружување.

Домување

- Иницијативата за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, го подржува концептот, кој нуди квалитетни услуги во функција на стопанскиот развој, а кој се базира на популацијата и станбениот фонд во населбите во непосредна близина.

Јавни функции

- Локацијата за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, е надвор од урбаниот опфат на

најблиската населба и нема препораки за организација на јавни функции на неа, што значи дека се исклучени и можностите за било каков конфликт помеѓу два типа на функции.

Индустрија

- Во наредниот период, индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.
- Со планскиот и организиран начин на ширењето на инфраструктурата и создавањето на други погодни услови за локација на производни капацитети во просторот околу општинските центри и во поширокиот рурален простор, се обезбедуваат основи врз кои може да се очекува во планскиот период да се остварува просторната разместеност на индустријата, преку моделот на концентрираната дисперзија.

Сообраќајна инфраструктура

- Според Просторниот план на Република Македонија, автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:
АЗ - (Крстосница Требениште-врска со А-2-крстосница Подмоље-Охрид-Косел-Ресен-Битола-Прилеп-Велес-Штип-Кочани-Делчево-граница со Бугарија-граничен премин Рамна Нива), делница Битола-крстосница Кукуречани-граница со Грција-граничен премин Меџитлија-делница Косел-врска со А-3-Охрид-граница со Албанија-граничен премин Љубаниште)
- Релевантните регионални патни правци за предметната локација, според Просторниот план на Република Македонија, влегуваат во групата на регионални патишта "Р1" и "Р2" и се со ознака:
Р1101 - (Прилеп-врска со АЗ-Битола-Макази-Царев Двор-врска со Р1307);
Р2331 - Битола(врска со Р1101)-Ниже Поле-Пелистер-Брајчино-Љубојно-врска со Р1308.
- При изработка на планската документација од аспект на безбедноста во Патниот сообраќај, да се почитуваат Законот за јавни патишта, како и важечките Законски и подзаконски акти кои ја допираат оваа област.

Радиокомуникациска мрежа и антенски системи

- Локацијата за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, нема конфликт со постојните и планирани радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.
- Преку кабелските електронски комуникациски мрежи, на крајните корисници треба да им се обезбеди сигурен пренос на јавни електронски комуникациски услуги со задоволување на одредени општи и посебни услови за квалитет, во согласност со Законот за електронските комуникации и препораките за обезбедување на одредено ниво на квалитет на пренос.

Заштита на животна средина

- Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при санацијата на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во законската регулатива од областа на заштита на животната средина и подзаконските акти донесени врз нивна основа.
- Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности.
- Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените активности, покривање на околниот терен со вегетација и оградувања на нагибите.
- Озеленување на површините (со автохтони видови) и санацијата на свлечиштето, со цел да се добие разновиден и богат пејзаж во една просторно - естетска и функционална целина.
- Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.
- Помошните и пратечките градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво, и други помошни објекти), кои ќе се користат во фазата на санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од коритата на водотеците и површините под шуми, квалитетни земјоделски површини, населени места и заштитено и предложено за заштита природно наследство.
- Да се следи и контролира присуството на загадувачки материји во воздухот при работа на санацијата на свлечиштето со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.
- Организирано управување со отпадот со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.
- Создавачот и/или поседувачот на отпадни материји и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина.
- Да се избегне губење, модификација и фрагментација на живеалишта и прекумерно искористување на природните богатства, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите.

Заштита на природно наследство

- Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, просторот за

санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство, но се наоѓа во непосредна близина на заштитениот Национален парк Пелистер.

- Националниот парк Пелистер е повторно прогласен со нови граници во 2007 година, согласно Законот за прогласување на дел од планината Пелистер за Национален Парк (“Службен весник на Република Македонија” бр.150/07). При изработката на документацијата за предметниот простор, потребно е да се почитуваат одредбите согласно Законот за заштита на природата (Службен весник на РМ, бр.67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и 151/21), Законот за прогласување на дел од планината Пелистер за Национален Парк (Сл.в. на РМ бр.150/07), како и заштитната категорија, согласно валоризацијата дадена во Просторниот план на РМ (2004 год) - Студијата за заштита на природното наследство.
- Доколку при изработка на документацијата за предметниот простор или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата.

Заштита на културното наследство

- Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство и Археолошката карта на Република Македонија² на подрачјето на катастарската општина Дихово има евидентирани недвижни споменици на културата и археолошки локалитети.
- При изработка на документацијата од пониско ниво да се утврди точната локација на евидентираното и регистрираното културно наследство и во таа смисла да се применат соодветните плански мерки за заштита на истото.
- Доколку при изведување на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива (Закон за заштита културното наследство - „Службен весник на Република Македонија“ број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18, 20/19), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Туризам и организација на туристички простори

- Предметната локација за која што се наменети Условите за планирање, припаѓа на Пелагониски туристички регион во кој се утврдени 9

---

² МАНУ Скопје, 1996г.

туристички зони со 25 туристички локалитети и е составен дел од простор со меѓународно значење.

- Согласно поставките на Концептот и критериумите за развој и организација на туристичката дејност, за непречен развој на вкупната туристичка понуда на ова подрачје, се препорачува, при идната организација на стопанските дејности да се почитуваат критериумите за заштита и одржлив економски развој.

Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

- Локацијата за која се наменети условите за планирање на просторот за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола се наоѓа во простори со висок степен на загрозеност од воени дејства. Според тоа во согласност со Законот за заштита и спасување, задолжително треба да се применуваат мерките за заштита и спасување.
- Задолжителна примена на мерки за заштита од пожар.
- Анализираниот простор се наоѓа во подрачје каде се можни потреси со јачина до VIII степени по МКС, што наметнува задолжителна примена на нормативно-правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.

Насоки за потребата од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина

- При донесувањето на Одлука за спроведување или Одлука за не спроведување на стратегиска оцена за предметната документација за санација на свлечиште со потпорна конструкција со премостување на регионален пат Р2331 на патен правец Битола-Нижеполе, КО Дихово, Општина Битола, задолжително да се земат во предвид насоките за потреба од спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, како и забелешките и заклучоците од секторските области опфатени со Просторниот план на Република Македонија.

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2002 - 2020

 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
 АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:
Синтезни карти

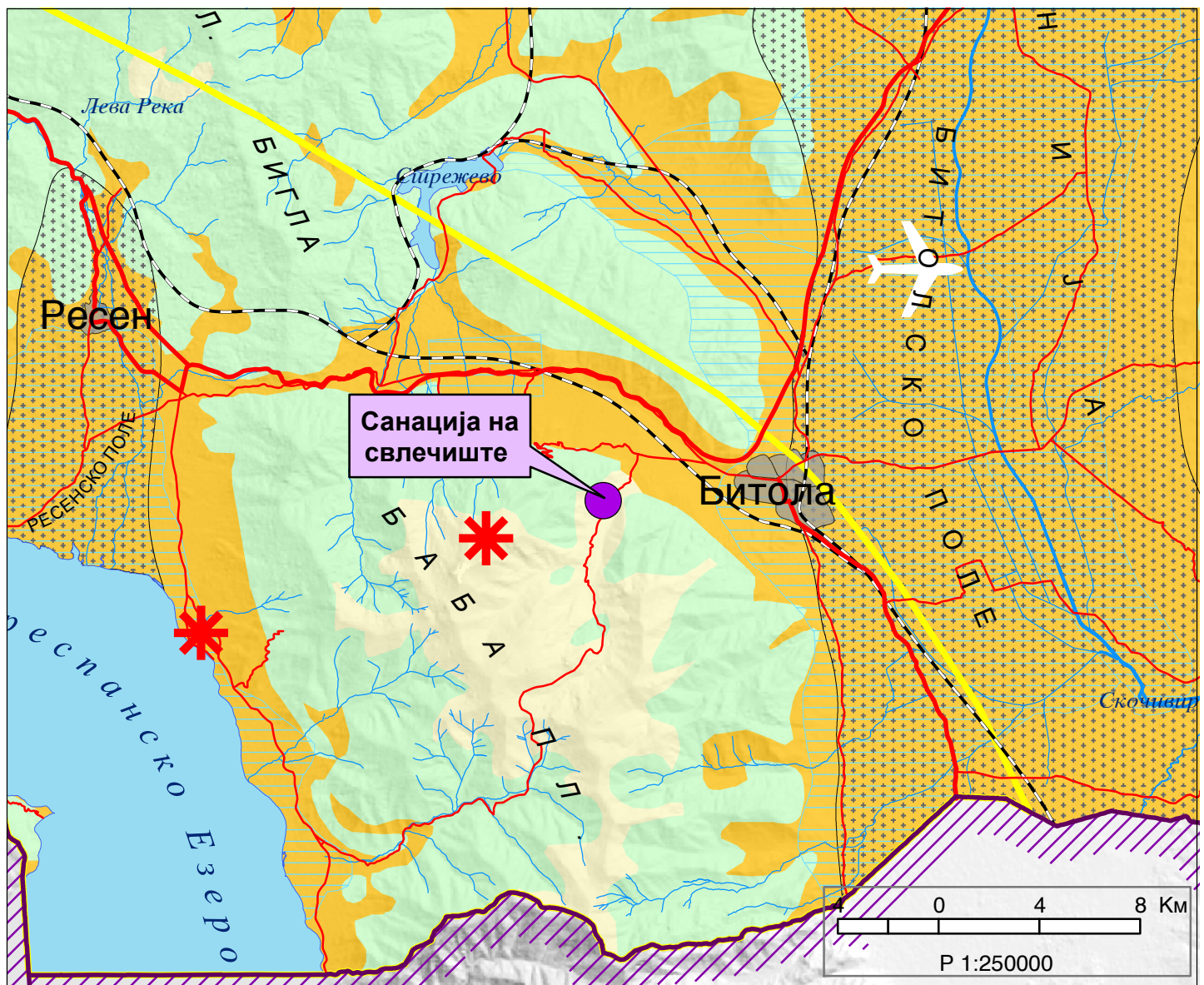
Тема:
Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

Карта бр. 20

Легенда:

шуми и шумско земјиште	зони за експлоат. на минерали	автопат
земјоделско земјиште	туристички простори	магистрален пат
наводнувани површини	транзитни коридори	регионален пат
високопланински пасишта	туристички центри	железничка мрежа
акумулации		воздухопловно пристаниште

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

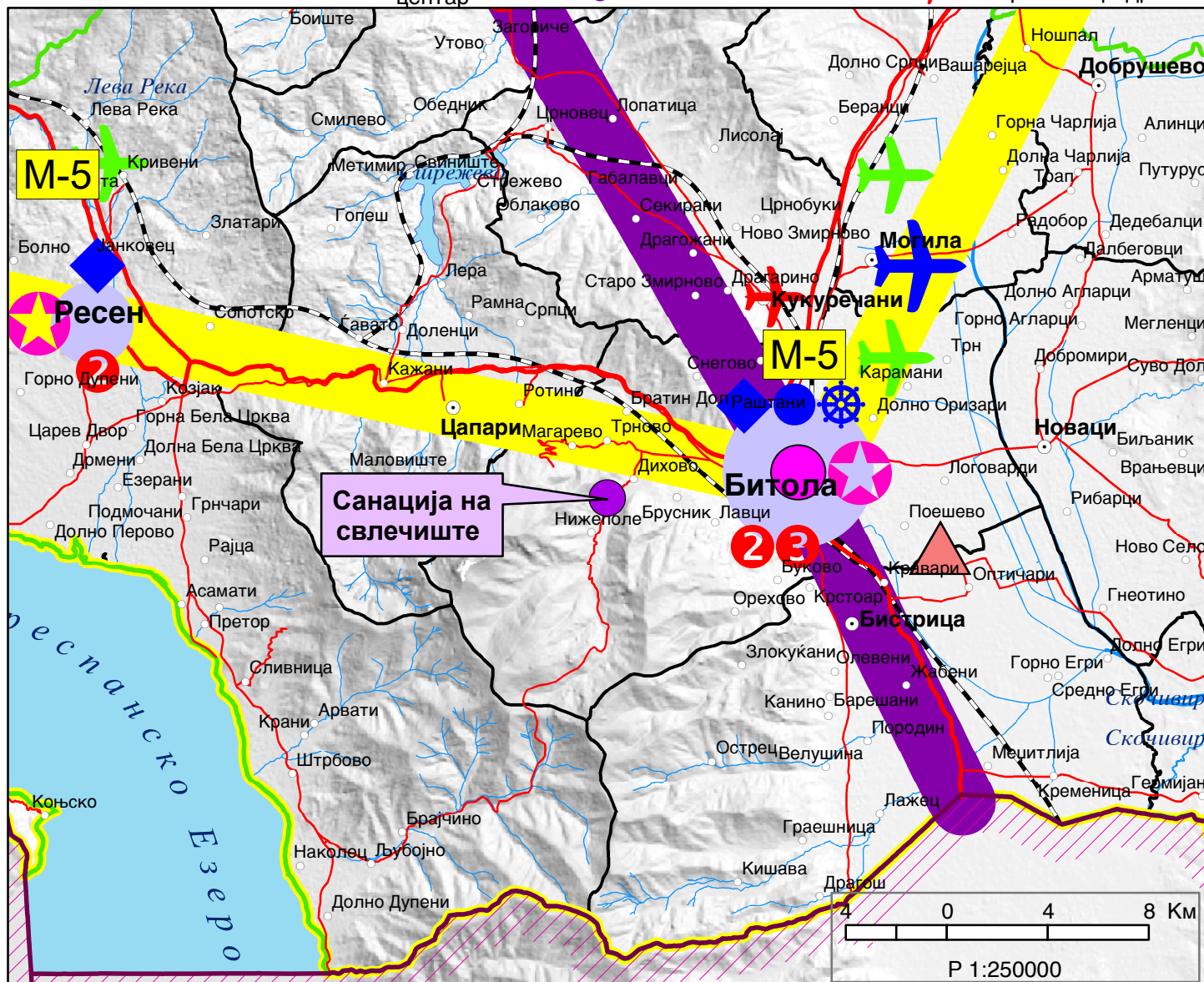
Просторно-функционална организација

Систем на населби и сообраќајна мрежа

Карта бр. 22

Легенда:

Центар на макрорегион Центар на микрорегион Центри на просторно-функционални единици	Управа Просторно-функц. единици Граници на влијанија на макрорегион. центри Општински центар	Образование Средно Вишо Високо Здравствена заштита 2 Секундарна 3 Терцијална Оски на развој источна север-југ западна	Слободна економ. зона Автопат Магистрален пат Регионален пат Железничка мрежа Воздухоплов. пристан. Стопански аеродром Спортски аеродром

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Техничка инфраструктура

Водостопанска и енергетска инфраструктура

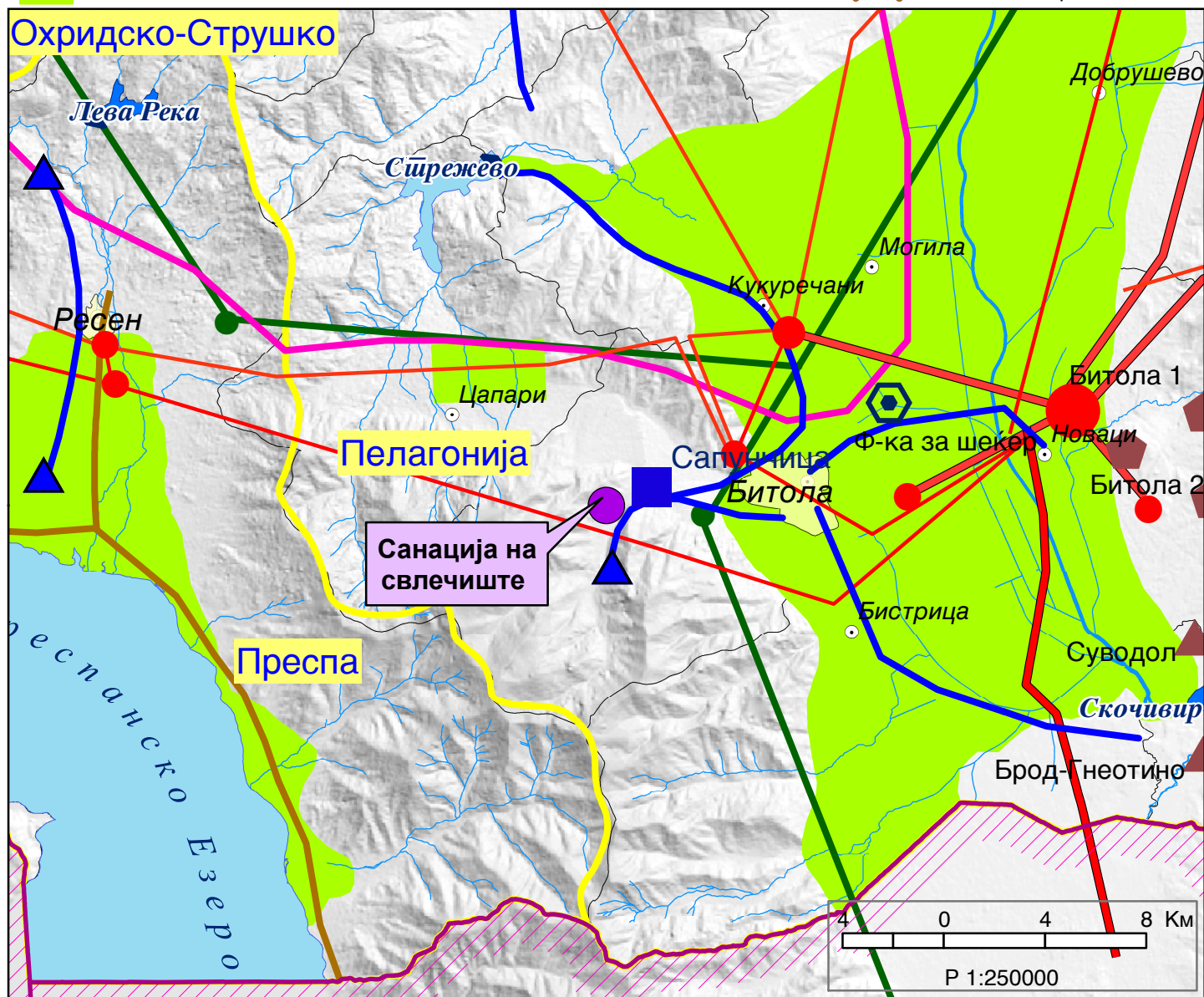
Карта бр. 23

Легенда:

- Изворишта
- Водоводен систем
- Регионален водост. систем
- Акумулации
- Акумулации по 2020г.
- Природни езера
- Наводнувани површини

- Водостопански подрачја
- Термоелектрани
- Хидроелектрани
- Далноводи**
- 110 kV
- 220 kV
- 400 kV
- Трафостаници**
- 110 kV
- 220 kV
- 400 kV

- Рафинерија
- Нафтовод
- Индустриски топлани
- Рудник на јаглен
- Брикетара
- Гасовод
- Регулациони станици
- Канализационен систем

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2002 - 2020

 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

 АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

Заштита на животната средина

Реонизација и категоризација на просторот за заштита

Карта бр. 24

Легенда:

 Граници на региони за управување со животната средина

 Заштита на простори со природни вредности

 Рекултивација на деград. простори

 Управување со загад. на воздух и вода

 Заштита на реки со нарушен квалитет

 Заштита на акумулации и реки за водозафати

 Рекултивација на деградирани простори

 Заштита на земјоделско земјиште

 Заштита на шуми

 Поволни подрачја за лоцирање регионални санитарни депонии

 Поволни хидрогеолошки средини за лоцирање на депонии

 Споменичко подрачје

 Археолошки локалитети

 Споменички целини

